

Plán ÚSES pro katastrální území
Bohunice, Jundrov, Kohoutovice,
Královo Pole, Štýřice, Žabovřesky a Pisárky

A. TEXTOVÁ ČÁST

Odběratel:

Statutární město Brno
Dominikánské nám. 1, 601 67 Brno

Příjemce:

Magistrát města Brna, odbor životního prostředí
Kounicova 67, 601 67 Brno

Zpracovatel:

AGERIS s.r.o.
Jeřábkova 1848/5, 602 00 Brno

Zodpovědný projektant:

RNDr. Jiří Kocián

Technická spolupráce:

Svatava Poláková

Obsah

1. Úvod	5
2. Vymezení řešeného území	5
3. Legislativní a metodická východiska	5
4. Postup práce	5
5. Biogeografická a geobiocenologická diferenciacie území	7
5.1. Biogeografické členění	7
5.1.1. Základní členění	7
5.1.2. Bioregiony	7
5.1.3. Biochory	7
5.2. Skupiny typů geobiocénů	8
5.2.1. Obecná charakteristika	8
5.2.2. Přehled STG zastoupených v řešeném území	9
5.2.3. Popis jednotlivých skupin typů geobiocénů	9
6. Analýza aktuálního stavu přírody a krajiny	13
6.1. Celkový charakter a využití krajiny	13
6.1.1. Typologie krajiny	13
6.1.2. Struktura půdního fondu a způsoby jeho využití	13
6.1.3. Společenské funkce krajiny	14
6.2. Příčiny narušení krajiny	15
6.3. Stupně ekologické stability	16
6.4. Kostra ekologické stability	16
7. Limity využití území	17
7.1. Ochrana přírody a krajiny	17
7.1.1. Zvláště chráněná území	17
7.1.2. Natura 2000	17
7.1.3. Památné stromy	18
7.1.4. Významné krajinné prvky	18
7.1.5. Ochrana krajinného rázu	19
7.2. Územně analytické podklady	19
8. Analýza podkladů	21
8.1. Typy podkladů územního systému ekologické stability	21
8.2. Přehled základních analyzovaných podkladů	21
8.3. Řešení ÚSES v podkladových dokumentacích	22
8.3.1. Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje	22
8.3.2. Územní plán města Brna	22
8.3.3. Územní plán – návrh 2021	24
9. Řešení plánu ÚSES	25
9.1. Základní zásady koncepce	25
9.2. Nadregionální ÚSES	26
9.2.1. Celková koncepce	26
9.3. Regionální ÚSES	26
9.3.1. Celková koncepce	26
9.3.2. Popis vymezení regionálních biocenter	27
9.3.3. Popis vymezení regionálních biokoridorů	28
9.4. Místní ÚSES	31
9.4.1. Celková koncepce	31
9.4.2. Popis jednotlivých větví místního ÚSES	32
9.4.3. Interakční prvky	35

9.5. Označení skladebných částí ÚSES	35
9.6. Limitující hodnoty velikostních parametrů ÚSES	36
9.7. Datový model	37
9.7.1. Tvorba tabulkové části	37
9.7.2. Struktura datového modelu	37
9.8. Struktura mapové části	38
10. Problémy řešení	39
10.1. Změny v řešení	39
10.2. Střety řešení	40
10.3. Ostatní problémy	41
11. Závěr	42
Přílohy	43

1. Úvod

Předmětem díla „Plán ÚSES pro katastrální území Bohunice, Jundrov, Kohoutovice, Královo Pole, Štýřice, Žabovřesky a Pisárky“ (dále většinou jen „Plán ÚSES“) je vytvoření jednotné koncepce vymezení územního systému ekologické stability (ÚSES) všech zastoupených hierarchických úrovní a zpřesnění vymezení jednotlivých skladebných částí ÚSES při zajištění koordinace s ostatními funkcemi území a vzájemné provázanosti prvků uvnitř i vně řešeného území.

Součástí řešení je i prověření možných střetů vymezených skladebných částí ÚSES s plochami územního rozvoje a s koridory liniových staveb dopravní a technické infrastruktury a návrh jejich řešení.

Plán ÚSES bude sloužit zejména jako podklad pro územně plánovací činnost a pro projekty systému ekologické stability, příp. též pro vodohospodářské a jiné dokumenty ochrany a obnovy krajiny apod.

2. Vymezení řešeného území

Řešeným územím jsou katastrální území Bohunice, Jundrov, Kohoutovice, Královo Pole, Štýřice, Žabovřesky a Pisárky nacházející se v prostoru obklopujícím ze severní, západní až jižní strany širší centrum města Brna, kolem kterého vytvářejí nepravidelný půlprstenec.

Celková rozloha řešeného území činí 2 739 ha – z toho k. ú. Bohunice 301,8 ha, k. ú. Jundrov 414,8 ha, k. ú. Kohoutovice 238,1 ha, k. ú. Královo Pole 549,7 ha, k. ú. Štýřice 332,7 ha, k. ú. Žabovřesky 434,9 ha a k. ú. Pisárky 466,8 ha.

3. Legislativní a metodická východiska

Základními legislativními a metodickými materiály pro zpracování dokumentace Plánu ÚSES jsou:

- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů;
- Vyhláška č. 395/1992 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zák. č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny;
- Metodická pomůcka pro vyjasnění kompetencí v problematice územních systémů ekologické stability (Věstník MŽP 8/2012);
- Metodika vymezení územního systému ekologické stability (Příloha Věstníku MŽP 5/2017).

4. Postup práce

Práci na tvorbě Plánu ÚSES lze v zásadě rozdělit do následujících kroků:

1. Shromáždění podkladových materiálů a jejich vyhodnocení z hlediska využitelnosti pro řešení ÚSES:

Vedle obecně platných legislativních a metodických materiálů byly pro řešení ÚSES využity především následující podklady:

- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (Urbanistické středisko Brno, s.r.o. + Atelier T-plan, s.r.o., Praha, 2016), ve znění aktualizací č. 1 (knesl kynčl architekti s.r.o., Brno, 2020) a č. 2 (Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Beroun, 2020);
  - Územní plán města Brna v platné podobě ke dni 20. 5. 2021 – digitální data;
  - Územní plán města Brna - návrh pro opakované veřejné projednání z dubna 2021 – veřejně přístupné informace;
  - Územně analytické podklady města Brna 2020 – digitální data;
  - Aktuální údaje o území od poskytovatelů dat technické infrastruktury ÚAP;
  - Digitální data spravovaná Odborem městské informatiky MMB: katastr nemovitostí - parcelní kresba, ortofotomapa města Brna, hranice katastrálních území a městských částí, parcely rozdělené dle druhů pozemků, parcely rozdělené dle vlastnických vztahů, účelová mapa polohopisné situace a inženýrské sítě;
  - Platná územně plánovací dokumentace obec Moravany (Územní plán Moravany z roku 2014);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Medlánky, Řečkovice a Mokrá Hora, Ivanovice, Jehnice a Ořešín (AGERIS s.r.o., 2019, Brno);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Žebětín, Bosonohy, Starý Lískovec, Nový Lískovec (AGERIS s.r.o., 2018, Brno);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Kníničky, Bystřec, Komín (AGERIS s.r.o., 2017, Brno);
  - Plán ÚSES pro katastrální území Brněnské Ivanovice, Holásky, Dolní Heršpice, Horní Heršpice, Přízřenice a Černovice (AGERIS s.r.o., 2015, Brno);
  - Generel nadregionálního a regionálního ÚSES na území Jihomoravského kraje (AGERIS s. r. o., 2003, Brno);
  - Územně technický podklad regionálních a nadregionálních územních systémů ekologické stability ČR (schválený MMR a MŽP ČR s platností od 1. 7. 1997) ve vytištěné i digitální podobě (Společnost pro životní prostředí, s.r.o, Brno, 1996);
  - Územní generel zeleně a příměstské krajiny města Brna (Zahradní a krajinářská tvorba, Löw a spol., 1998, Brno);
  - Internetové prezentace mapování biotopů (Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky);
  - Biogeografické regiony České republiky (Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J., 2013, Masarykova univerzita, Brno);
  - Biogeografické členění České republiky, II. díl (Culek M. a kol., 2005, AOPK ČR, Praha);
  - Významné krajinné prvky města Brna (OŽP MMB, 2007).
2. Analýza biogeografické diferenciacie území
  3. Vytvoření struktury návrhu Plánu ÚSES a jeho projednání:
Struktura návrhu Plánu ÚSES byla prezentována na 1. pracovním setkání konaném dne 14. 9. 2021 v budově Magistrátu města Brna, Kounicova 67.
  4. Vytvoření úplného návrhu Plánu ÚSES a jeho projednání:
Úplný návrh řešení Plánu ÚSES byl prezentován na 2. pracovním setkání konaném dne 4. 11. 2021 v budově Magistrátu města Brna, Kounicova 67. Prezentovaný návrh řešení byl následně zpřístupněn pro úřady dotčených městských částí a dotčené orgány za účelem prostudování a zaslání připomínek. Zasláné připomínky byly zohledněny při tvorbě konečné podoby Plánu ÚSES.
  5. Zpracování konečné podoby Plánu ÚSES

5. Biogeografická a geobiocenologická diferenciacie území

5.1. Biogeografické členění

5.1.1. Základní členění

Základní biogeografická diferenciacie území vychází z publikací Biogeografické regiony České republiky (Culek, M., Grulich, V., Laštůvka, Z., Divíšek, J., 2013, Masarykova univerzita, Brno) a Biogeografické členění České republiky, II. díl (Culek M. a kol., 2005, AOPK ČR, Praha).

Řešené území se nachází převážně v hercynské biogeografické podprovincii patřící do biogeografické provincie středoevropských listnatých lesů, v jižní až jihovýchodní části (v oblasti Bohunic a Štýřic) přecházející do severopanonské biogeografické podprovincie patřící do panonské biogeografické provincie.

5.1.2. Bioregiony

Biogeografické podprovincie se obecně člení do biogeografických regionů neboli zkráceně bioregionů. **Biogeografický region (bioregion)** je nejnižší individuální jednotkou biogeografického členění krajiny, zahrnující charakteristickou mozaiku nižších jednotek – biochor a skupin typů geobiocénů.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou bioregiony základními jednotkami pro vymezování reprezentativních nadregionálních biocenter a rámcovými jednotkami pro hodnocení reprezentativnosti a funkčnosti regionálního ÚSES.

Do řešeného území zasahují tři bioregiony:

- bioregion 1.24 Brněnský – je součástí hercynské biogeografické podprovincie a patří do něho výrazná většina řešené území, s výjimkou některých partií v jižní až jihovýchodní části;
- bioregion 4.1 Lechovický – je součástí severopanonské biogeografické podprovincie a zasahuje do jižní a jihovýchodní části území (v k. ú. Bohunice a Štýřice).
- bioregion 4.5 Dyjsko-moravský – je součástí severopanonské biogeografické podprovincie a náleží do něho údolní niva Svratky v jihovýchodní části území (ve východní části k. ú. Štýřice).

5.1.3. Biochory

Bioregiony se člení v nejvyšší typologické biogeografické jednotky – biochory. **Biochora** je typologická, ekologicky heterogenní prostorová jednotka, tvořená typickou prostorovou kombinací skupin typů geobiocénů.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou biochory základními jednotkami pro vymezování reprezentativních regionálních biocenter a rámcovými jednotkami pro hodnocení reprezentativnosti a funkčnosti místního (lokálního) ÚSES.

Do řešeného území zasahují segmenty následujících typů biochor:

- **1Lh** Širší hlinité nivy 1. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu patří údolní niva Svratky v jihovýchodní části řešeného území (ve východní části k. ú. Štýřice), v rámci Dyjsko-moravského bioregionu;
- **2BE** Rozřezané plošiny na spraších 2. vegetačního stupně – do dvou zastoupených segmentů tohoto typu patří dílčí partie řešeného území v jeho severní až severovýchodní části (podstatné plochy zastavěných území Králova Pole a Žabovřesek) a jižní části (zastavěná území v severní části bohunického katastru a v přilehlých partiích k. ú. Štýřice a prostor Ústředního hřbitova), oboje v rámci Brněnského bioregionu;

- **-2BE** Rozřezané plošiny na spraších v suché oblasti 2. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Lechovického regionu, zasahuje významně do jižní části řešeného území (většina zástavby Bohunic a navazující partie údolí Leskavy);
- **2BP** Rozřezané plošiny na neutrálních plutonitech 2. vegetačního stupně – rozsáhlejší segment tohoto typu, patřící do Brněnského bioregionu, zasahuje svým výběžkem do severovýchodní části řešeného území (do údolí Ponávky a navazujících svahů pod Sadovou, v k. ú. Královo Pole);
- **2Nh** Užší hlinité nivy 2. vegetačního stupně – do dvou zastoupených menších segmentů tohoto typu patří údolní niva Svratky v místech výrazného rozšíření údolí, jednak v prostoru Žabovřeských a Komínských luk (k. ú. Žabovřesky a Jundrov) a jednak v prostoru Výstaviště (k. ú. Pisárky) s protažením k východu (do k. ú. Štýřice), oboje v rámci Brněnského bioregionu;
- **-2PB** Pahorkatiny na slínech v suché oblasti 2. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Lechovického regionu, zasahuje okrajově do jižní části řešeného území (jižně od údolí Leskavy v prostoru dálnice D1 u Bohunic);
- **2PJ** Pahorkatiny na bazickém krystaliniku 2. vegetačního stupně – do dvou menších segmentů náleží vyvýšené partie řešeného území v jeho severní části (Palackého hřbet) a při východním okraji (svahy Kraví hory a Žlutého kopce), oboje v rámci Brněnského bioregionu;
- **2PP** Pahorkatiny na neutrálních plutonitech 2. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Brněnského bioregionu, okrajově zasahuje do západní až jihozápadní části řešeného území (ve hřbetních polohách na jižním okraji Kohoutovic a mezi Myslívou a Novým Lískovcem);
- **2RE** Plošiny na spraších 2. vegetačního stupně – menší segment tohoto typu, patřící do Brněnského bioregionu, zasahuje do severovýchodní části řešeného území (v pásu zahrnujícím podstatné partie zastavěného území Králova Pole, včetně historického centra);
- **-2RE** Plošiny na spraších v suché oblasti 2. vegetačního stupně – segment tohoto typu, patřící do Lechovického regionu, zasahuje významně do jižní části řešeného území (v prostoru Štýřic, přibližně mezi ulicí Vídeňskou a údolní nivou Svratky);
- **-2UP** Výrazná údolí v neutrálních plutonitech v suché oblasti 2. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu, patřícího do Brněnského bioregionu, náleží partie údolí Svratky s výraznými pravobřežními svahy (přibližně od Kamenomlýnského mostu po Kamennou kolonii);
- **3VP** Vrchoviny na neutrálních plutonitech 3. vegetačního stupně – do segmentu tohoto typu patří většina západní části řešeného území (téměř celé katastry Jundrova a Kohoutovic a západní část pisáreckého katastru), v rámci Brněnského bioregionu.

Žádný z uvedených typů biochor nemá své zastoupení v rámci Brněnského, Lechovického či Dyjsko-moravského bioregionu výhradně v řešeném území, ale vždy se nacházejí jejich segmenty či části segmentů i vně řešeného území, a to většinou plošně podstatně významněji. To má značný význam ve vztahu k uplatnění principu biogeografické reprezentativnosti v Plánu ÚSES (viz dále).

5.2. Skupiny typů geobiocénů

5.2.1. Obecná charakteristika

Skupina typů geobiocénů (STG) je typizovaná, relativně homogenní geobiocenologická jednotka, sdružující soubory geobiocenóz s podobnými trvalými ekologickými podmínkami a na ně vázanou potenciální vegetací.

Z hlediska územního systému ekologické stability jsou skupiny typů geobiocénů základními jednotkami pro vymezování reprezentativních lokálních biocenter a lokálních biokoridorů.

Vzhledem k omezené využitelnosti podkladových materiálů (biochorického členění, půdních map, geologických map aj.), nedostatečnému zastoupení jednoznačných biologických

indikátorů v krajině a často výraznému ovlivnění přirozených stanovištních podmínek lidskými zásahy není možné (bez speciálních podrobných analýz přesahujících možnosti a potřeby tohoto díla) stanovit přesné vymezení jednotlivých STG v území. Veškeré údaje o STG v řešeném území je tedy třeba brát pouze jako orientační, k danému účelu základního vymezení ÚSES ovšem postačující.

5.2.2. Přehled STG zastoupených v řešeném území

Na základě charakteristik zastoupených typů biochor a odvozených stanovištních podmínek lze v zájmovém území předpokládat výskyt především následujících STG:

1 AB-B 1-2	Querceta humilia inferiora (Zakrslé doubravy nižšího stupně)
1 BD 1-2	Ligustri-querceta humilia inferiora (Zakrslé doubravy s ptačím zobem nižšího stupně)
1 BC-C (3)4	Ulmi-fraxineta carpini inferiora (Habrojilmové jasaniny nižšího stupně)
1 BC-C (4)5a	Querci roboris-fraxineta inferiora (Dubové jasaniny nižšího stupně)
1 BC-C 5a	Saliceta albae inferiora (Vrbiny vrby bílé nižšího stupně)
1 BC 5b	Alni glutinosae-saliceta inferiora (Olšové vrbiny nižšího stupně)
2 AB-B 1-2	Querceta humilia superiora (Zakrslé doubravy vyššího stupně)
2 BD 1-2	Ligustri-querceta humilia superiora (Zakrslé doubravy s ptačím zobem vyššího stupně)
2 AB 3	Fagi-querceta (Bukové doubravy)
2 AB 3x	Carpini-querceta (Habrové doubravy)
2 B 3	Fagi-querceta typica (Typické bukové doubravy)
2 B 3x	Carpini-querceta typica (Typické habrové doubravy)
2 BC 3	Fagi-querceta aceris (Javorové bukové doubravy)
2 BC 3x	Carpini-querceta aceris (Javorové habrové doubravy)
2 BD 3	Fagi-querceta tiliae (Lipové bukové doubravy)
2 BD 3x	Carpini-querceta tiliae (Lipové habrové doubravy)
2-3 BC-C (4)5a	Fraxini-alneta inferiora (Jasanové olšiny nižšího stupně)
2-3 BC 5b	Alni glutinosae-saliceta superiora (Olšové vrbiny vyššího stupně)
3 AB-B 1-2	Querci-fageta humilia (Zakrslé dubové bučiny)
3 AB 3	Querci-fageta (Dubové bučiny)
3 B 3	Querci-fageta typica (Typické dubové bučiny)
3 BC 3	Querci-fageta aceris (Javorové dubové bučiny)

5.2.3. Popis jednotlivých skupin typů geobiocénů

QUERCETA HUMILIA INFERIORA ET SUPERIORA – Zakrslé doubravy nižšího a vyššího stupně
– 1 AB-B 1-2, 2 AB-B 1-2

Přírodní stav: Rozvolněné porosty krnícího dubu zimního s ojedinělou příměsí břízy bělokoré, jeřábu břeku, habru, borovice lesní či jeřábu ptačího, v keřovém patře s jednotlivými keři hlohu, brslenu bradavičnatého, růže šípkové, ptačího zobu, jalovce aj. V bylinném patru dominují oligotrofní druhy, často s xerofilní tendencí.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v místech se skalními výchozy vyvěřelých hornin a s mělkými půdami ve výrazně výslunných svazích, v segmentech typů biochor 2BP, 2PJ, -2UP a 3VP.

LIGUSTRI-QUERCETA HUMILIA INFERIORA ET SUPERIORA – Zakrslé doubravy s ptačím zobem nižšího a vyššího stupně – 1 BD 1-2, 2 BD 1-2

Přírodní stav: Silně krnící a mezernaté porosty dubu zimního s ojedinělou příměsí jeřábu břeku, babyky, lípy srdčité, jilmu habrolistého aj., s druhově pestrým keřovým patrem (ptačí zob, brslen bradavičnatý, dřín obecný, svída krvavá aj.). V bylinném patru dominují teplomilné mezotrofní až kalcifilní druhy.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v místech výchozů bazického skalního podloží ve výslunných svazích a na ně vázaných mělkých půd v severní a východní části území, v segmentech typu biochory 2PJ.

ULMI-FRAXINETA CARPINI INFERIORA – Habrojilmové jasaniny nižšího stupně – 1 BC-C (3)4

Přírodní stav: Hlavními dřevinami jsou dub letní, jasan ztepilý, jasan úzkolistý, topoly (bílý, černý a šedý) a jilmy (habrolistý a vaz), v příměsí jsou zastoupeny lípy (více srdčitá než velkolistá), v podúrovni habr, javor babyka a střemcha hroznovitá. Charakteristickými keři jsou svída krvavá, bez černý, brslen evropský, hloh obecný, trnka obecná a kalina obecná. Pro bylinné patro jsou typické druhy s nitrofilní tendencí, vesměs dobře snášející střídavé zamokření.

Rozšíření: V relativně sušších partiích údolní nivy Svratky v segmentu typu biochory 1Lh.

QUERCI ROBORIS-FRAXINETA INFERIORA – Dubové jasaniny nižšího stupně – 1 BC-C (4)5a

Přírodní stav: Dominantními dřevinami jsou dub letní a jasan úzkolistý, provázené jasanem ztepilým, vzácněji i topoly (bílým, černým a šedým) a jilmy (vazem a habrolistým), v podúrovni někdy se střemchou hroznovitou, javorem babykou, habrem a lípou srdčitou. V často souvislém keřovém patře patří k hlavním dřevinám bez černý, brslen evropský, krušina olšová, kalina obecná, svída krvavá a hlohy. V bylinném podrostu jsou zastoupeny v pestré skladbě vlhkomilné, mokřadní a mezofilní druhy, převážně s nitrofilní tendencí.

Rozšíření: V zahliněných partiích údolní nivy Svratky s proudící podzemní vodou v segmentu typu biochory 1Lh.

SALICETA ALBAE INFERIORA – Vrbiny vrby bílé nižšího stupně – 1 BC-C 5a

Přírodní stav: V rozvolněném stromovém patře převažuje vrba bílá, porůznu s příměsí vrby křehké a topolů (zejm. černého) a v keřovém patře s různými druhy keřových vrb. Bylinnému podrostu vévodí nitrofilní druhy snášející dlouhodobé zamokření.

Rozšíření: Potenciálně na obnaženém šterkopískovém podloží údolní nivy Svratky v segmentu typu biochory 1Lh.

ALNI GLUTINOSAE-SALICETA INFERIORA – Olšové vrbiny nižšího stupně – 1 BC 5b

Přírodní stav: Hlavní dřevinou je vrba bílá, hojně doplňovaná olší lepkavou, iniciálních stadiích vývoje i keřovými vrbami (např. vrbou popelavou), ve zralejších stadiích naopak jasan (úzkolistý a ztepilý). Pro bylinné patro jsou typické mokřadní a bahenní druhy.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v trvale zamokřených lokálních terénních depresích v údolní nivě Svratky v segmentu typu biochory 1Lh.

FAGI-QUERCETA – Bukové doubravy – 2 AB 3

Přírodní stav: Dominantní dřevinou je dub zimní, v příměsí s habrem obecným a bukem lesním. Keřové patro není vyvinuto. V bylinném podrostu převažují acidofilní oligo-mezotrofní druhy.

Rozšíření: Ostrůvkovitě na mělkých půdách na kyselých zvětralinách skalních hornin v různých partiích řešeného území, v segmentech typů biochor 2BP, -2UP a 3VP.

CARPINI-QUERCETA – Habrové doubravy – 2 AB 3x

Přírodní stav: Porosty dubů (zejm. zimního) a habru obecného, patrně zcela bez buku, bez keřového patra a v podrostu převážně s oligotrofními druhy.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě na mělkých půdách na kyselých zvětralinách skalních hornin v pravobřežních svazích údolí Svratky, v segmentu typu biochor -2UP.

FAGI-QUERCETA TYPICA – Typické bukové doubravy – 2 B 3

Přírodní stav: Ve stromovém patře je hlavní dřevinou dub zimní, v příměsi pravidelně s habrem obecným a bukem lesním, nepravidelnou příměs tvoří též lípa malolistá a jeřáb břeck. Z keřů se ojediněle vyskytují svída krvavá, hloh jednobližný, ptačí zob obecný, zimolez pýřitý, líska obecná, brslen bradavičnatý. V bylinném podrostu převažují mezotrofní druhy.

Rozšíření: Hojně v níže položených svahových až hřbetních partiích řešeného území na podkladě zvětralin zpevněných neutrálních hornin, v segmentech typů biochor 2BP, 2PP (v obou případech hlavní zastoupená STG), 3VP a případně -2UP a nepatrně i 2BE.

CARPINI-QUERCETA TYPICA – Typické habrové doubravy – 2 B 3x

Přírodní stav: Porosty dubů (zejm. zimního) a habru obecného, patrně zcela bez buku, místy ovšem s příměsí lípy srdčité a jeřábu břeku. Z keřů jsou jednotlivě zastoupeny svída krvavá, hloh jednobližný, ptačí zob, zimolez pýřitý, líska obecná, brslen bradavičnatý. V bylinném patře dominují mezotrofní druhy trávovitého vzhledu.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě na mělčích půdách na neutrálních zvětralinách skalních hornin, v segmentech typů biochor -2UP, 2PJ a 2PP.

FAGI-QUERCETA ACERIS – Javorové bukové doubravy – 2 BC 3

Přírodní stav: Druhově pestré porosty s převahou dubu zimního a dále porůznu se zastoupením dubu letního, lípy malolisté (srdčité), habru obecného, buku, javorů babyky a mléče, jasanu ztepilého, jilmu habrolistého. V nesouvislém keřovém patře je rovněž zastoupena řada druhů – zimolez pýřitý, líska obecná, hlohy, brslen evropský, brslen bradavičnatý, svída krvavá, bez černý aj. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a heminitrofilních druhů.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v níže položených úpatních partiích svahů, v segmentech typů biochor 2BP, případně i 2PJ, 2PP a -2UP.

CARPINI-QUERCETA ACERIS – Javorové habrové doubravy – 2 BC 3x

Přírodní stav: Druhové složení je obdobné jako v případě STG 2 BC 3, avšak patrně zcela bez buku.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v suchých terénních depresích v segmentech typů biochor -2BE, 2PJ a -2UP.

FAGI-QUERCETA TILIAE – Lipové bukové doubravy – 2 BD 3

Přírodní stav: V druhově bohatém stromovém patře převažuje dub zimní, doplněný zejména lípami (malolistou i velkolistou), habrem obecným, javorem babykou, bukem lesním a jeřábem břekem, případně též dalšími druhy dubů (letním a vzácněji i pýřitým). V keřovém patře se střídají ptačí zob obecný, brslen bradavičnatý, svída krvavá, dřín obecný, kalina tušalaj, řešetlák počistivý, hloh jednobližný, líska obecná, trnka obecná, zimolez pýřitý, případně i klokoč zpeřený. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a kalcifilních druhů.

Rozšíření: Plošně souvisleji na spraších a vápnitých jílech v níže položených a plošších partiích území (spíše v jeho východní polovině) a hojně též na bazických krystalických horninách v prostoru Palackého hřbetu a svahů Kraví hory (zejm. ve Wilsonově lese), v segmentech typů biochor 2BE, 2RE (u obou výrazně dominantní STG) a 2PJ (nejvíce zastoupená STG).

CARPINI-QUERCETA TILIAE – Lipové habrové doubravy – 2 BD 3x

Přírodní stav: V druhově bohatém stromovém patře převažují duby (zejm. zimní) se spoludominantním habrem. Z dalších dřevin bývají běžně zastoupeny lípy (malolistá i velkolistá), javor babyka a jeřáb břek. V keřovém patře se střídají ptačí zob obecný, brslen bradavičnatý, svída krvavá, dřín obecný, kalina tušalaj, řešetlák počistivý, hloh jednobližný, líska obecná, trnka obecná, zimolez pýřitý, případně i klokoč zpeřený. Pro bohaté bylinné patro je charakteristický společný výskyt mezotrofních a kalcifilních druhů.

Rozšíření: Plošně souvisle na spraších a vápnitých jílech v jihovýchodní části území, v oblasti Bohunic a Štýřic, v segmentech typů biochor -2BE, -2PB a -2RE (ve všech výrazně dominantní STG).

FRAXINI-ALNETA INFERIORA – Jasanové olšiny nižšího stupně – 2-3 BC-C (4)5a

Přírodní stav: Dominantními dřevinami jsou olše lepkavá a jasan ztepilý, provázené vrby (bílou a křehkou), vzácněji i topoly (černým a osikou), v podúrovni často se střemchou hroznovitou. V bohatém keřovém patře patří k hlavním dřevinám různé druhy keřových vrb, dále bez černý, brslen evropský, krušina olšová a kalina obecná. Typický je výskyt chmele otáčivého. V bylinném podrostu jsou zastoupeny v pestré skladbě vlhkomilné, mokřadní a mezofilní druhy, převážně s nitrofilní tendencí.

Rozšíření: V údolních nivách všech vodních toků v rámci řešeného území (zejména Svratky, ale i dalších), plošně v segmentu typu biochor 2Nh (zcela dominantní STG), doplňkově i v segmentech většiny ostatních zastoupených typů biochor (s výjimkou typu 1Lh).

ALNI GLUTINOSAE-SALICETA SUPERIORA – Olšové vrby vyššího stupně – 2-3 BC 5b

Přírodní stav: Hlavními dřevinami jsou olše lepkavá, vrba bílá a vrba křehká, vzácněji doplněné jasanem ztepilým, bez keřů. Pro bylinné patro jsou typické mokřadní a bahenní druhy.

Rozšíření: Ostrůvkovitě v trvale zamokřených lokálních terénních depresích se stagnující podzemní vodou v relativně širších partiích údolní nivy Svratky v segmentech typu biochor 2Nh, výjimečně i jinde.

QUERCI-FAGETA HUMILIA – Zakrslé dubové bučiny – 3 AB-B 1-2

Přírodní stav: Zakrslé rozvolněné porosty dubu zimního a buku lesního v různém vzájemném poměru, s příměsí břízy bělokoré, jeřábu ptačího, místy i habru, vzácně jedle bělokoré a borovice lesní. Mezi ojedinělými keři je nejběžnější líska obecná. V bylinném patře spoludominují oligotrofní a mezotrofní druhy, často suxerothermofyty.

Rozšíření: Potenciálně ostrůvkovitě v místech výchozů skalního podloží ve stinných svazích v segmentu typu biochor 3VP, případně i v segmentu typu biochor -2UP v údolí Svratky.

QUERCI-FAGETA – Dubové bučiny – 3 AB 3

Přírodní stav: Převažují buk a dub zimní, nepravidelně s příměsí habru, případně lípy malolisté a jedle bělokoré. Keřové patro obvykle chybí. V bylinném podrostu převažují acidofilní oligomezotrofy.

Rozšíření: Místně na stinných nebo výše položených hřbetech a svazích v západní a případně severovýchodní části řešeného území, v segmentech typů biochor 3VP a 2BP.

QUERCI-FAGETA TYPICA – Typické dubové bučiny – 3 B 3

Přírodní stav: Převažuje buk, s příměsí dubu zimního, případně též s habrem, lípami (malolistou a velkolistou), javory (mléčem a klenem) a jedlí. V málo vyvinutém keřovém patře bývají nejčastěji zastoupené zimolez pýřitý a lýkovec jedovatý. V bylinném podrostu s vysokou pokryvností převažují mezotrofní druhy s dominantní ostřicí chlupatou.

Rozšíření: Hojně na hřbetech a svazích na podkladě neutrálních hornin (včetně sprašových hlín) ve výše položených či výrazně stinných partiích řešeného území (zejm. v jeho západní polovině), v segmentech typů biochor 3VP (hlavní STG), 2BP, 2PJ, -2UP a případně i 2BE.

QUERCI-FAGETA ACERIS – Javorové dubové bučiny – 3 BC 3

Přírodní stav: Převažují buk a dub zimní, v příměsí habr, javory (mléč, klen), lípy (malolistá i velkolistá), nepravidelně jilmy (habrolistý, horský), jedle bělokorá, jasan ztepilý a třešeň ptačí, z keřů roztroušeně srstka angrešt, zimolez pýřitý, bez černý a lýkovec jedovatý.

Rozšíření: Ostrůvkovitě na zahliněných svahových sedimentech (zejm. v úpatních partiích svahů) či ve stinných svahových depresích (více v západní polovině řešeného území, v segmentech typů biochor -2UP a 3VP).

S ohledem na rozšíření typů biochor, ve kterých se nacházejí popsané STG, i mimo řešené území (viz výše) lze předpokládat výskyt všech popsaných STG v rámci příslušných typů biochor i vně řešeného území. To má značně omezující význam pro uplatnění principu biogeografické reprezentativnosti v Plánu ÚSES (viz dále).

6. Analýza aktuálního stavu přírody a krajiny

6.1. Celkový charakter a využití krajiny

6.1.1. Typologie krajiny

Aktuální charakter krajiny řešeného území určují především terénní podmínky (výrazně proměnlivý georeliéf s členitými, plochými i zcela rovinatými partiemi), poloha v rámci brněnské sídelní aglomerace a s nimi související historicky utvářené způsoby využití.

Podle Typologie České krajiny (Mapový server Cenia) zasahují do území pouze dva krajinné typy:

- typ 2U0, kde číslice 2 značí starý sídelní typ Pannonica, písmeno U urbanizovanou krajinu a číslice 0 krajinu bez vylišeného reliéfu – patří sem drtivá většina řešeného území - souvisle urbanizovaná území a část mezilehlých a navazujících neurbanizovaných území;
- typ 3M2, kde číslice 3 značí vrcholně středověkou sídelní krajinu Hercynica, písmeno M lesozemědělskou krajinu a číslice 2 krajinu vrchovin Hercynica – patří do něho lesní celek Holedná v západní části řešeného území.

Dle Výkresu krajin tvořícího součást Zásad územního rozvoje Jihomoravského kraje (ZÚR JMK) do řešeného území zasahují následující krajinné celky:

- krajinný celek 22 Brněnský – náleží do něho téměř celé řešené území vyjma dílčích partií v jeho západní a severovýchodní části (celá k. ú. Žabovřesky, Pisárky, Bohunice a Štýřice, výrazná většina k. ú. Královo Pole a Kohoutovice a cca východní polovina k. ú. Jundrov);
- krajinný celek 25 Střelický – patří k němu přibližně západní polovina jundrovského katastru (zalesněná) a severní až západní okraje k. ú. Kohoutovice;
- krajinný typ 27 Hořicko-soběšický – přísluší k němu částečně zalesněné partie v severní části k. ú. Královo Pole).

6.1.2. Struktura půdního fondu a způsoby jeho využití

Využití řešeného území je pestré a místně proměnlivé.

Dle údajů KN je v řešeném území téměř vyrovnané zastoupení lesních pozemků (přibližně 21,3 % celkové výměry území) a zemědělské půdy (cca 20,3 % celkové výměry území, z toho zahrady cca 14,6 %, orná půda cca 3,4 %, trvalé travné porosty cca 1,2 %, ovocné sady cca 1,1 % a vinice méně než 0,01 % celkové výměry). Nejvíce zastoupeným druhem pozemků jsou ovšem ostatní plochy (zahrnující velmi různorodé způsoby využití včetně komunikací a jiných zpevněných ploch a ploch veřejné a jiné nelesní zeleně), na něž připadá 42 % celkové výměry území

Celková lesnatost řešeného území je v republikovém kontextu podprůměrná. Většina lesů patří do příměstské oblasti Kohoutovických lesů – všechny lesy v k. ú. Jundrov, Kohoutovice, Pisárky, Štýřice a Bohunice. Lesní celek v západní části královopolského a severní části žabovřeského katastru je řazen do oblasti Baba (jako podoblast Palackého vrch). Do severní části k. ú. Královo Pole (a zároveň celého řešeného území) okrajově zasahuje komplex Soběšických lesů. Z řešených katastrálních území jsou lesy plošně jednoznačně nejvíce zastoupené v k. ú. Jundrov (cca 254,1 ha, tj. 61,2 % jeho výměry) a mírně nadprůměrně i v k. ú. Pisárky (cca 167,7 ha, tj. 35,9 % jeho výměry) a v k. ú. Kohoutovice (cca 83,8 ha, tj. 35,2 % jeho výměry). Nepatrné je naproti tomu zastoupení lesů v k. ú. Bohunice (cca 0,5 ha, tj. 0,2 % jeho výměry) a v k. ú. Štýřice (cca 2,4 ha, tj. 0,7 % jeho výměry).

Druhová skladba lesů je dosti proměnlivá, převažují však porosty přirozeného až přírodě blízkého charakteru. Hlavními zastoupenými dřevinami jsou dub zimní a borovice lesní, místy dosti hojné jsou i buk, lípy, javory, smrk, modřín, akát, habr, jasan, borovice černá či douglaska. V současné době je patrná tendence výrazného úbytku jehličnanů (zejm. modřínu, smrku a

borovice lesní) vlivem hmyzích škůdců a sucha. Drtivá většina lesních porostů patří do kategorie lesů zvláštního určení, a to zejména v subkategoriích příměstské a další lesy se zvýšenou rekreační funkcí a lesy v uznaných oborách a samostatných bažantnicích Obora Holedná) a okrajově v subkategorii lesy v přírodních rezervacích a přírodních památkách. Lesy ochranné a hospodářské jsou zastoupené daleko méně – ochranné lesy pouze v prudkých skalnatých pravobřežních svazích údolí Svatky v k. ú. Pisárky a Štýřice (Mahenova stráž a pod Kamennou kolonií – lesy na mimořádně nepříznivých stanovištích) a hospodářské lesy různě ostrůvkovitě.

Zemědělská půda je rozptýlena v řešeném území dosti nepravidelně. Z hlediska celkové výměry má největší zastoupení v k. ú. Žabovřesky (cca 129,7 ha, tj. 29,8 % jeho výměry), na souvislé ploše především v nivě Svatky (tzv. Žabovřeské louky). Větší relativní podíl na celkové výměře má však zemědělská půda v bohunickém katastru (cca 104,4 ha, tj. 34,6 % jeho výměry) a relativně významně je zastoupená i v jundrovském katastru (cca 105,3 ha, tj. 25,4 % jeho výměry). V ostatních katastrech zastoupení zemědělské půdy nedosahuje ani 20 %, v k. ú. Kohoutovice a Stránice dokonce ani 10 %. Téměř tři čtvrtiny zemědělské půdy tvoří dle údajů KN zahrady, významně zastoupené ve všech katastrech (jednak v návaznosti na objekty individuálního bydlení, jednak v zahrádkářských osadách), nejvíce však v k. ú. Žabovřesky (cca 94,3 ha, tj. 21,7 % jeho výměry) a v k. ú. Jundrov (cca 92,2 ha, tj. 22,2 % jeho výměry). Orná půda je zastoupená obecně málo, relativně nejvíce v k. ú. Bohunice (cca 32,6 ha, tj. 10,8 % jeho výměry). Zastoupení trvalých travních porostů a ovocných sadů je celkově velmi nízké – nejvíce travních porostů je v k. ú. Královo Pole (cca 10,3 ha, tj. 1,9 % jeho výměry) a Kohoutovice (cca 8 ha, tj. 3,3 % jeho výměry), zatímco sady jsou z velké většiny soustředěny v k. ú. Bohunice (cca 25,8 ha, tj. 8,6 % jeho výměry) a v některých k. ú. (Jundrov, Kohoutovice) úplně chybí. Vinice jsou evidované pouze na třech pozemcích – dvou v k. ú. Jundrov (jednom v rámci zahrádkové osady Na Jurance a jednom v zahradách při ulici Tyršovo návrší) a jedním v k. ú. Královo Pole (v zahradách nad Fibichovou ulicí).

Vodní plochy souhrnně zaujímají dle údajů KN jen cca 1,3 % celkové výměry řešeného území, na čemž se nejvíce podílejí pozemky řeky Svatky v k. ú. Pisárky a Stránice, zatímco v k. ú. Kohoutovice nejsou pozemky vodních ploch zastoupené vůbec. Koryta vodních toků jsou převážně regulovaná, často i opevněná. Některé úseky toků jsou zaklenuté (např. Kohoutovický potok v zástavbě Kohoutovic a přes křižovatku ulic Pisárecké a Antonína Procházky a jeho přítok v Libušině údolí). Specifickým případem je Ponávka, jejíž vody jsou od jižního konce Myslínovy ulice v Králově Poli převedeny potrubím do Svitavy. Výjimečně dochované koryto přírodně blízkého charakteru má Svatky v úseku od Riviéry po Kamennou kolonii. Významnější vodní nádrže v území zastoupené nejsou.

Na zastavěné plochy připadá necelých 15,0 % celkové výměry řešeného území, nejvíce v k. ú. Královo Pole (cca 134,5 ha, tj. 24,5 % jeho výměry). Ostatní plochy jsou ve značné míře zastoupeny téměř ve všech katastrech řešeného území, plošně nejvíce opět v k. ú. Královo Pole (na cca 269,4 ha, tj. 49,0 % jeho výměry), relativně nejvíce v k. ú. Stránice (na cca 229,3 ha, tj. téměř 70 % jeho výměry), výrazně nejméně naopak v k. ú. Jundrov (na cca 28,4 ha, tj. 6,8 % jeho výměry).

6.1.3. Společenské funkce krajiny

Jednotlivé partie řešeného území plní v závislosti na proměnlivé struktuře využití velmi rozdílné společenské funkce.

Obytná zástavba Králova Pole, Žabovřesk, Jundrova, Kohoutovic, Pisárek, Štýřic a Bohunic plní především rezidenční funkci, zástavba však má velmi proměnlivý charakter. V různé míře jsou zachována původní historická jádra sídel (netýká se celkově novodobých Pisárek), obklopená či prorostlá novodobější zástavbou, jejíž rozmach od 2. poloviny 19. století (a zejména pak v průběhu 20. století) ve všech případech vedl k několikanásobnému zvětšení rezidenčních území. Má podobu jak uliční či vilové zástavby rodinných domů, tak i panelových sídlišť a jiných bytových domů. Jedním z důsledků je vzájemné propojení obytné zástavby původně oddělených sídel (nejmarkantněji mezi Královým Polem a Žabovřeskami). Před výstavbou panelových sídlišť zůstaly uchráněny pouze Pisárky, jejichž obytná zástavba si tak v rámci řešeného území (ale i celého území města) uchovala vcelku jedinečný vilový charakter. Specifický ráz má zástavba

někdejších dělnických kolonií v prostorech opuštěných lomů (Kamenná kolonie v k. ú. Štýřice, zástavba podél Ponávky u královopolského nádraží – ulice Myslínova, Fibichova a Žleb).

Ekonomická funkce se promítá v řešeném území v různých podobách. Typické výrobní a skladové areály jsou zastoupeny relativně málo – nejrozsáhlejší je areál Královopolské strojírny ve východním výběžku k. ú. Královo Pole. Intenzivní zemědělské hospodaření dosud přetrvává ve významnější míře pouze v bohunickém katastru v jižní části území, a to především v podobě menších bloků orné půdy a ovocných (jabloňových) sadů. Vzhledem k rozloze lesů je významným ekonomickým odvětvím v řešeném území lesní hospodářství, vesměs ovšem přizpůsobené různým mimoprodukčním funkcím lesa (zejm. obecně rekreačnímu využití a v případě obory Holedná i chovu vybraných druhů zvěře).

Rekreační funkce patří v řešeném území k nejvýznamnějším. Krátkodobé pobytové rekreaci slouží především četné a často i plošně rozsáhlé zahrádkové oblasti zastoupené téměř ve všech řešených katastrech – v k. ú. Královo Pole zejména za nádražím a na Palackého hřbetu, v k. ú. Žabovřesky zejména v nivě Svatky a ve svazích Palackého vrchu, v k. ú. Jundrov zejména pod Hobrtenkami (Na Jurance) a podél Svatky, v k. ú. Kohoutovice v jižní až jihovýchodní části, v k. ú. Pisárky zejména nad Libušíným údolím (Na Jurance) a na Červeném kopci, v k. ú. Štýřice a Bohunice zejména na Červeném kopci a v k. ú. Bohunice ještě podél železniční trati. V případě některých oblastí dochází k živelnému mísení rekreační funkce s funkcí rezidenční. K pohybové rekreaci jsou nejvíce využívané zastoupené lesní celky, údolí Svatky (včetně parku Anthropolos) a Wilsonův les. Významným rekreačním areálem je koupaliště Riviéra v k. ú. Pisárky. Pro sportovní aktivity slouží různorodé sportovní areály v rámci zastavěných území jednotlivých místních částí.

Významnou dopravní funkci mají v území především dálnice D1 a navazující přivaděče (Pražská radiála, ulice Jihlavská a Heršpická), železniční trati na Tišnov, Břeclav, Přerov, Veselí nad Moravou a Střelice a komunikace, na kterých je provozována městská hromadná doprava.

K plošně i funkčně významným areálům se specifickými společenskými funkcemi patří především Výstaviště v k. ú. Pisárky, vysokoškolské areály (Kampus MZLU v Bohunicích a areál VUT pod Palackého vrchem v k. ú. Královo Pole), nemocnice (v Bohunicích a U milosrdných bratří v k. ú. Štýřice), bohunická věznice a hřbitovy (Ústřední hřbitov v k. ú. Štýřice, královopolský hřbitov).

6.2. Příčiny narušení krajiny

V rámci řešeného území lze specifikovat řadu negativních vlivů lidské činnosti na krajinu a její ekologickou stabilitu.

Z pohledu dlouhodobých vlivů na krajinu jsou problematické zejména dynamický proces rozšiřování zastavěných území a ním související dopravní stavby, kdy dochází k nevratným nebo jen obtížně kompenzovatelným zásahům do reliéfu, půdy a vodního režimu území a kdy se zároveň zužuje prostor pro výskyt přirozené bioty území.

V lesních komplexech se místy negativně projevuje nevhodná dřevinná skladba (zejm. jehličnaté kultury, příp. akátové porosty), díky níž jsou sníženy přirozené funkce lesů (ekologická, půdoochranná, vodohospodářská). Jehličnaté kultury jsou navíc náchylnější k důsledkům škodlivých vlivů bořivých větrů, imisí, hmyzích škůdců a v poslední době i sucha. V případě lesních porostů v oboře Holedná jsou vlivem nadměrného okusu, spásání a eutrofizace prakticky znemožněny přirozená obnova porostů a rozvoj hodnotného bylinného patra.

Komerční zemědělské využití se vzhledem ke svému minimálnímu rozsahu na narušení krajiny významněji neprojevuje.

Průchod vodních toků zastavěnými územími je spojen s výrazným snížením biologických funkcí toků vlivem znečištění, regulací koryt a místy i jejich zaklenutí a přítomnosti ekologicky málo významné a nepříliš vhodné doprovodné vegetace.

Další negativní vlivy na krajinu jsou spojeny s existencí zahrádkových oblastí. Místy příliš koncentrovaná rekreační zástavba výrazně ovlivňuje obraz krajiny (krajinný ráz) a negativním jevem je rovněž ukládání organických rostlinných zbytků a jiných odpadů v přilehlých partiích krajiny (např. na okrajích lesních celků).

6.3. Stupně ekologické stability

Míra aktuální ekologické stability krajinných segmentů je hodnocena pomocí následující šestistupňové klasifikace:

0. stupeň – území ekologicky zcela nestabilní, s absencí trvalé biotické složky:

V řešeném území všechny zastavěné a zpevněné plochy.

1. stupeň – území s velmi nízkou ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména orná půda a plochy s ruderální vegetací.

2. stupeň – území s nízkou ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména málo kvalitní (eutrofizovaná) ladní bylinná a dřevinná společenstva, regulované úseky vodních toků bez kvalitní doprovodné vegetace, běžná doprovodná vegetace komunikací, zahrady, plochy veřejné zeleně.

3. stupeň – území se střední ekologickou stabilitou:

V řešeném území zejména lesy s ekologicky nevhodnou dřevinnou skladbou, dále např. regulované úseky vodních toků s vyvíjejícími se doprovodnými porosty dřevin, vodní plochy se sníženou kvalitou vody a břehových porostů dřevin a přírodě blízká ladní a mokřadní společenstva.

4. stupeň – území s vysokou ekologickou stabilitou:

V řešeném území především vzrostlé lesy s přirozenou či přírodě blízkou druhovou skladbou.

5. stupeň – území s nejvyšší ekologickou stabilitou:

Obecně přírodní a přirozená společenstva – v řešeném území sem lze potenciálně řadit ekologicky nejcenější partie lesních porostů.

6.4. Kostra ekologické stability

Prvky kostry ekologické stability (ekologicky významné segmenty krajiny – EVSK) tvoří mozaiku v současné době ekologicky relativně nejstabilnějších lokalit trvalé vegetace v krajině, bez ohledu na vzájemné vztahy a vazby. Mají zásadní význam pro ÚSES, neboť obvykle vytvářejí základní stavební kameny jeho tvorby.

Součástí kostry ekologicky stability řešeného území jsou v první řadě plochy zvláště chráněných území, evropsky významných lokalit a většiny registrovaných významných krajinných prvků (viz dále).

Dalším zdrojem pro vymezení ekologicky cenných lokalit v řešeném území je mapování biotopů, původně prováděné v letech 2001 – 2005 pro účely vytváření soustavy Natura 2000 a aktualizované v následujících letech (2008 a 2014). Nejcenějšími zastoupenými přírodními biotopy jsou lesní biotopy.

Bohatá mozaika přírodních lesních biotopů se nachází ve většině zastoupených lesních komplexů a celků. Zastoupeny jsou především biotopy L3.1 Hercynské dubohabřiny (hojně v Kohoutovických lesích a v pravobřežních svazích údolí Svatky v Pisárkách a méně v jihozápadní části Palackého hřbetu a v královopolské části Soběšických lesů), L6.5 Acidofilní teplomilné doubravy (v královopolské části Soběšických lesů, na Palackého hřbetu, u Kohoutovic, v pravobřežních svazích údolí Svatky v Pisárkách, nepatrně ve Wilsonově lese) a L7.1 Suché acidofilní doubravy (hojně v Kohoutovických lesích, méně v pravobřežních svazích údolí Svatky v Pisárkách), méně biotopy L2.2 Údolní jasanovo-olšové luhy (v korytě bývalého náhonu podél Riviéry), L4 Suťové lesy (v některých spodních partiích příkrých pravobřežních svahů údolí Svatky pod Holednou a v Pisárkách, v údolí Kohoutovického potoka mezi Kohoutovicemi a Pisárkami a ve Wilsonově lese), L5.1 Květnaté bučiny (v Kohoutovických lesích v okolí Myslivny), L5.4 Acidofilní bučiny (v Kohoutovických lesích v okolí Myslivny), L6.4 Středoevropské bazifilní teplomilné doubravy (u Kohoutovic).

V podstatně menší míře jsou mapovány luční biotopy T1.1 Mezofilní ovsíkové louky (v plochách Přírodní památky Medlánecké kopce a jejího ochranného pásma, v územně příslušných partiích Přírodní rezervace Kamenný vrch a na ladem ležících plochách v oblouku ulice Nad Pisárkami), T3.3 Úzkolisté suché trávníky (v ploše Přírodní památky Medlánecké kopce), T3.4 Širokolisté suché trávníky (v plochách Národní přírodní památky Červený kopec a jejího ochranného pásma), T5.5 Acidofilní trávníky mělkých půd (v průseku elektrovedu ve svazích Holedné nad Vrbovcem) a T6.1 Acidofilní vegetace efemér a sukulentů (nepatrně v plochách Národní přírodní památky Červený kopec a jejího ochranného pásma), křovinné biotopy K3 Vysoké mezofilní a xerofilní křoviny (v plochách Přírodní památky Medlánecké kopce a jejího ochranného pásma, na ladem ležících plochách v oblouku ulice Nad Pisárkami a v plochách Národní přírodní památky Červený kopec, jejího ochranného pásma a okolního prostoru bývalé Kohnovy cihelny), skalní biotopy S1.2 Štěrbínová vegetace silikátových skal a drolin (ostrůvkovitě ve skalnatých partiích pravobřežních svahů údolí Svratky a místně i jinde na přirozených i umělých skalních výchozech), mokřadní biotopy M1.1 Rákosiny eutrofních stojatých vod (řídce v podobě drobných ostrůvků – např. v korytě bývalého náhonu podél Riviéry) a vodní biotopy V1 Makrofytní vegetace přirozeně eutrofních a mezotrofních stojatých vod (řídce ostrůvkovitě – např. na lesních rybníčcích v oboře Holedná) a V4 Makrofytní vegetace vodních toků (v korytě Svratky v celé délce v řešeném území a v korytě bývalého náhonu podél Riviéry).

7. Limity využití území

7.1. Ochrana přírody a krajiny

7.1.1. Zvláště chráněná území

V řešeném území se nacházejí čtyři maloplošná zvláště chráněná území:

- Národní přírodní památka Červený kopec – kvarterní profil spraší a pohřbených půd, představující nejúplnější sled spraší a fosilních půd ve střední Evropě na dvou lokalitách vzájemně vzdálených cca 300 m; k. ú. Štýřice; výměra cca 0,5 ha;
- Přírodní rezervace Kamenný vrch – teplomilná stepní a ladiní společenstva s mimořádně hojným výskytem koniklece velkokvětého; k. ú. Kohoutovice a vně řešeného území k. ú. Nový Lískovec; celková výměra cca 15,0 ha (z toho v řešeném území jen cca 0,7 ha);
- Přírodní památka Medlánecké kopce – dvě přírodní lokality stepního charakteru s význačnými rostlinnými a živočišnými druhy (vzájemně vzdálené cca 100 m); k. ú. Královo Pole (větší lokalita) a vně řešeného území k. ú. Medlánky (menší lokalita); celková výměra cca 11,8 ha (z toho v řešeném území 9,8 ha);
- Přírodní památka Údolí Kohoutovického potoka – kamenité koryto Kohoutovického potoka s doprovodnými přírodě blízkými porosty; k. ú. Pisárky; výměra cca 2,9 ha.

Přírodní památka Údolí Kohoutovického potoka má ochranné pásmo stanovené zřizovacím předpisem, částečně vymezené parcelně a částečně v konstantní šíři 50 m. Národní přírodní památka Červený kopec a Přírodní památka Medlánecké kopce mají ochranná pásma stanovená zákonem a vymezená v konstantní šíři 50 m. Ochranné pásmo Přírodní rezervace Kamenný vrch (stanovené zřizovacím předpisem) do řešeného území nezasahuje.

7.1.2. Natura 2000

Do řešeného území nezasahuje žádná ptačí oblast.

V území se nacházejí nebo do něho zasahují tři evropsky významné lokality (EVL) zařazené do národního seznamu:

- EVL CZ0623807 Hobrtenky, zahrnující část komplexu Kohoutovických lesů v rámci obory Holedná, převážně v k. ú. Žebětín (mimo řešené území), s drobnými přesahy do k. ú. Jundrov a Kohoutovice, o celkové výměře cca 131 ha; předmětem ochrany je živočišný druh roháč obecný;
- EVL CZ0623808 Pisárky, zahrnující část komplexu Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi a Pisárkami, v k. ú. Pisárky, s nepatrným přesahy do k. ú. Kohoutovice, o celkové výměře cca 70,7 ha; předmětem ochrany je živočišný druh roháč obecný;
- EVL CZ0624067 Kamenný vrch, s mírně odlišným vymezením oproti výše popsané stejnojmenné přírodní rezervaci (bez její části v k. ú. Kohoutovice), převážně v k. ú. Nový Lískovec (mimo řešené území), s nevelkým přesahem do k. ú. Pisárky, s celkovou výměrou cca 13,8 ha; předmětem ochrany je rostlinný druh koniklec velkokvětý.

Vymezení uvedených EVL jsou dány jejich zákresy v Příloze č. 1 Vyhlášky č. 318/2013 Sb. (o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit) v mapách měřítek 1 : 10 000 až 1 : 50 000. Jde tedy pouze o vymezení orientační, s nejednoznačnými hranicemi.

7.1.3. Památné stromy

V řešeném území jsou vyhlášeny jako památné stromy sedm samostatně stojících stromů, jedna dvouřadá alej a dvě skupiny stromů:

- buk lesní červenolistý – na travnatém prostranství před budovou Veterinární a farmaceutické univerzity Brno v Králově Poli (p. č. 5434/1);
- dub červený (Dub červený JUDr. Jana Bendy) – v zahradě u památkově chráněné vily Marie na Palackého třídě čp. 73 v Králově Poli (p. č. 1555);
- smrk ztepilý – v zahradě vedle domu čp. 10 v Ramešově ulici v Králově Poli (p. č. 2185);
- lípy velkolistá a srdčitá (Lípy na Bráfově) – oboustranná alej 35 stromů v Bráfově ulici v Žabovřeskách (p. č. 4/2, 4847/1, 4847/2);
- buk lesní (Buk v Masarykově háji) – nedaleko pěšiny v lesním porostu Masarykův háj v k. ú. Pisárky (p. č. 1420/1, 1423/1);
- javor babyka – na pravém břehu Svratky pod Červeným kopcem při vyústění údolíčka Čertík do údolí Svratky v k. ú. Pisárky (p. č. 923/5);
- platany západní (Platany na Hlinkách) – skupina 2 stromů v jižní části areálu Střední školy, základní školy a mateřské školy pro zdravotně znevýhodněné v Pisárkách (p. č. 225/1);
- platany javorolisté (Platany na Riviéře) – dvě skupiny celkem 7 stromů na travnatých plochách před severním a jižním průčelím budovy v areálu dopravního hřiště Riviéra v Pisárkách (p. č. 912/20);
- dub letní (Dub letní ve Štýřicích) – v proluce mezi domy čp. 11a a 17 na Vídeňské ulici, jižně od kostela sv. Leopolda, v k. ú. Štýřice (p. č. 440/1);
- pavlovnie plstnatá (Pavlovnie u hřiště ve Štýřicích) – u dětského hřiště mezi ulicemi Renneská a Vsetínská v k. ú. Štýřice (p. č. 30/1).

Památné stromy mají ochranná pásma stanovená buď konkrétně ve zřizovacím předpisu (všechny stromy v Králově Poli, buk v k. ú. Pisárky, všechny platany v Pisárkách, oba stromy v k. ú. Štýřice), nebo obecně zákonem (lípy na Bráfově ulici a babyka v k. ú. Pisárky).

7.1.4. Významné krajinné prvky

V řešeném území jsou ze zákonem č. 114/1992 Sb. taxativně vyjmenovaných významných krajinných prvků (VKP) zastoupeny lesy, vodní toky, rybníky a údolní nivy. Možnost přesné identifikace těchto obecně vyjmenovaných VKP je ztížena absencí jednoznačného legislativního výkladu pojmů les, vodní tok, rybník, údolní niva.

Kromě taxativně vyjmenovaných VKP se v území nachází šest VKP registrovaných dle § 6 zákona č. 114/1992 Sb.:

- VKP Skalní výchoz v Králově Poli – geologicky významná lokalita; zčásti přirozený a zčásti uměle vytvořený skalní výchoz nad jihovýchodním koncem Myslínovy ulice, tvořený biotitickými granodiority typu Královo Pole s charakteristickou růžově šedou barvou, s výskytem zvláště chráněného koniklece velkokvětého; k. ú. Královo Pole;
- VKP Wilsonův les – lesopark s relativně velkou druhovou diverzitou dřevin, přirozeným bylinným podrostem a významnou faunou obratlovců (zejm. plazů); k. ú. Žabovřesky;
- VKP Velké pole – smíšený les s přírodě blízkou druhovou skladbou s převahou dubu zimního, místy významným zastoupením buku lesního a místním výskytem jeřábu břeku; k. ú. Kohoutovice;
- VKP Dřínový kopec – smíšený les s přírodě blízkou druhovou skladbou (teplomilná doubrava) s převahou dubu zimního a místním zastoupením jeřábu břeku a zvláště chráněného dřínu obecného; k. ú. Pisárky;
- VKP Červený kopec – geologicky významná lokalita; uměle odkrytý výchoz souvrství spodnosedevonských červenofialově zbarvených sedimentů (pískovců, arkózových pískovců a slepenců); k. ú. Štýřice;
- VKP Kohnova cihelna – geologicky významná lokalita; bývalý těžební prostor cihelny se sprašovými profily; vymezeno v návaznosti na plochu Národní přírodní památky Červený kopec; k. ú. Štýřice.

7.1.5. Ochrana krajinného rázu

Krajinný ráz je celoplošně chráněn pouze obecně ve smyslu § 12 zákona č. 114/1992 Sb.

7.2. Územně analytické podklady

Územně analytické podklady statutárního města Brna ve znění poslední úplné aktualizace z roku 2020 (aktualizované ÚAP) obsahují mj. Výkres limitů využití území 1 : 10 000 (dále jen "Výkres"), ve kterém jsou limity využití území rozčleněny do tematických skupin – Příroda a krajina, Vodohospodářství, Památková ochrana, Dopravní infrastruktura, Geologie, Technická infrastruktura, Ostatní vybrané limity.

Ze skupiny Příroda a krajina jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- ÚSES - Biocentra dle ÚPmB – viz dále (kapitola 8.3.2)
- ÚSES - Biokoridory dle ÚPmB – viz dále (kapitola 8.3.2)
- Maloplošná zvláště chráněná území – viz výše (kapitola 7.1.1),
- NATURA 2000 - Evropsky významné lokality – viz výše (kapitola 7.1.2),
- Významné krajinné prvky - registrované – viz výše (kapitola 7.1.4),
- Nejvýznamnější zeleň města – řada ploch převážně parkově upravené zeleně v zastavěných územích jednotlivých městských částí;
- Lokality výskytu zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů s národním významem – údolí Čertíku v k. ú. Pisárky s výskytem krtičníku jarního;
- Vzdálenost 50 m od hranice lesa – obecně podél lesních celků v řešeném území.

Ze skupiny Vodohospodářství jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Záplavová území Q100 stanovená – v údolní nivách Svratky a Leskavy v celé délce v řešeném území;
- Aktivní zóny záplavových území – aktivní zóny v rámci stanovených záplavových území v údolních nivách Svratky a Leskavy v celé délce v řešeném území;

- Území ohrožená zvláštní povodní - Vířská přehrada a Brněnská přehrada – v obou případech významné souvislé plochy v údolí Svratky v celém řešeném území.

Ze skupiny Památková ochrana jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Národní kulturní památky – Kounicovy vysokoškolské koleje s pomníkem Vítězství nad fašismem v Brně (v Žabovřeskách), Krematorium a kolumbárium na Ústředním hřbitově v Brně (k. ú. Štýřice), Čestné pohřebiště na Ústředním hřbitově v Brně (k. ú. Štýřice);
- Nemovité kulturní památky – řada objektů v téměř všech k. ú. (vyjma k. ú. Kohoutovice), nejvíce v Pisárkách, Králově Poli a Žabovřeskách;
- Ochranné pásmo městské památkové rezervace – zasahuje významně do k. ú. Královo Pole, Žabovřesky, Pisárky, Štýřice, Bohunice a nepatrně i do východní části k. ú. Jundrov - vymezeno ulicemi Sportovní, Budovcovou, Hradeckou, Žabovřeskou, Veslařskou (zde včetně přilehlé zástavby) a Pisáreckou a z jižní strany ulicí Jihlavskou a navazující linií přibližně k východu;
- Ochranné pásmo národní kulturní památky Kounicovy vysokoškolské koleje s pomníkem Vítězství nad fašismem v Brně;
- Území s archeologickými nálezy I a II – řada lokalit rozmístěných ve všech k. ú.

Ze skupiny Dopravní infrastruktura jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazena:

- Ochranná pásma železnic – kolem železničních tratí v okrajových partiích řešeného území;
- Vybraná ochranná pásma letišť a heliportů – různá ochranná pásma mezinárodního letiště Brno-Tuřany zasahující celé řešené území, ochranná pásma letiště Medlánky zasahující významně do severní části řešeného území (do k. ú. Královo Pole, Žabovřesky a Jundrov) a ochranná pásma heliportu v bohunické nemocnici (v části prostoru mezi ulicemi Kamenice a Jihlavskou v k. ú. Bohunice).

Ze skupiny Geologie jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Sesuvná území – řada lokalit rozmístěných ve všech k. ú., více v jižní polovině území;
- Staré zátěže v území – čtyři lokality v k. ú. Královo Pole (ZPA, bývalá slévárna KPS, GRADIOR TECH, Královopolská), jedna lokalita v k. ú. Žabovřesky (čerpací stanice Benzina), jedna lokalita v k. ú. Kohoutovice (bývalá skládka mezi Libušinou třídou a Talichovou ulicí), čtyři lokality v k. ú. Pisárky (areál DPmB, VÚ První brněnské na Hlinkách, dvě čerpací stanice na Křížkovského a Bauerově) a čtyři lokality v k. ú. Štýřice (dvě v areálu Kohnovy cihelny, Avia Karoseria a čerpací stanice Shell);
- Velmi složité základové poměry – řada lokalit rozmístěných ve všech k. ú.

Ze skupiny Technická infrastruktura jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazena:

- Bezpečnostní pásma regulačních stanic a anodových uzemnění – spíše drobné plochy na severozápadním okraji obory Holedná a v prostorech Jundrova, Štýřic a Bohunice;
- Bezpečnostní pásma plynovodů VTL – v některých okrajových partiích řešeného území - v Křížkové ulici v Králově Poli, v prostoru obory Holedná v k. ú. Jundrov, ze severozápadní strany Kohoutovic a v jižní části bohunického katastru;
- Ochranná pásma nadzemních elektrických vedení ZVN a VVN – v malé míře v některých okrajových partiích severní poloviny řešeného území (v k. ú. Královo Pole, Žabovřesky a Jundrov);
- Zájmová území tras mikrovlnných spojů (Fresnelovy zóny) - MO ČR – 300 m široký pás území přes oboru Holedná, severní část zástavby Jundrova, zástavbu Žabovřesk a jižní část zástavby Králova Pole;
- Zájmová území MO ČR pro nadzemní stavby – malá část řešeného území při severovýchodním okraji k. ú. Štýřice;
- Zájmová území MO ČR pro všechny stavby – prostor mezi ulicemi Chodskou, Dobrovského, Hradeckou a Pod kaštany v jižní části k. ú. Králové Pole a přilehlé východní části k. ú. Žabovřesky;
- Zájmová území MV ČR – malá část řešeného území přibližně v prostoru Wilsonova lesa (k. ú. Žabovřesky a Pisárky);

- Ochranná pásma objektů elektronické komunikace – pásma zasahující do východní části území, do k. ú. Královo Pole, Žabovřesky a Pisárky.

Ze skupiny Ostatní vybrané limity jsou v řešeném území ve Výkresu zobrazeny:

- Hranice zastavěných území platné k 23. 9. 2020;
- Zájmová území objektů důležitých pro obranu státu – v prostoru kasáren a skladů v jižní části k. ú. Královo Pole a nepatrně i ve východní části k. ú. Žabovřesky;
- Objekty důležité pro obranu státu – viz předchozí bod;
- Zájmová území MV ČR - BIS – předprostor královopolského nádraží.

Pro řešení Plánu ÚSES jsou kromě limitů ze skupiny Ochrana přírody a krajiny podstatná především ochranná pásma vedení technické infrastruktury výrazně ovlivňující možnosti výsadeb a také záplavová území a jejich aktivní zóny s obecně významným vlivem na přípustnost využití území.

8. Analýza podkladů

8.1. Typy podkladů územního systému ekologické stability

Do analýzy byly zahrnuty všechny aktuálně směrodatné podklady zabývající se vymezením ÚSES v řešeném území.

Ve vyhlášce ministerstva životního prostředí České republiky č. 395/1992 Sb. se hovoří pouze o dvou typech dokumentací ÚSES – o plánech sloužících k vymezení ÚSES (§ 2) a o projektech sloužících k vytváření ÚSES (§ 4). Skutečnost je ovšem daleko složitější, neboť dokumentací a podkladů obsahujících ÚSES vzniká celá řada typů. V zásadě lze všechny typy dokumentací a jiných podkladů obsahujících ÚSES členit na:

- samostatné dokumentace a podklady ÚSES;
- jiné dokumentace a podklady obsahující ÚSES.

Samostatné dokumentace ÚSES jsou takové dokumentace, kde je ÚSES jediným hlavním předmětem řešení, což vyplývá obvykle i z názvu příslušných dokumentací. Pro řešení byly v 90. letech 20. století zpracovány generely lokálního územního systému ekologické stability, jejichž řešení však již dnes nelze považovat za aktuálně směrodatné (byť některé dílčí informace z těchto generelů jsou stále využitelné).

Jiných dokumentací obsahujících ÚSES je vícero typů. Z nich podstatné jsou především ty dokumentace, které se na vymezení ÚSES podílejí aktivním způsobem a zpřesňují či mění vymezení ÚSES oproti podkladovým materiálům a zároveň zvyšují závaznost jeho vymezení. Zásadními typy takovýchto dokumentací jsou především územně plánovací dokumentace (ÚPD) a dokumentace komplexních pozemkových úprav (KoPÚ).

8.2. Přehled základních analyzovaných podkladů

Hlavními analyzovanými podklady jsou:

- Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (Urbanistické středisko Brno, s.r.o. + Atelier T-plan, s.r.o., Praha, 2016), ve znění aktualizací č. 1 (knesl kynčl architekti s.r.o., Brno, 2020) a č. 2 (Ateliér Cihlář-Svoboda s.r.o., Beroun, 2020);
- Územní plán města Brna v platné podobě ke dni 20. 5. 2021;
- Územní plán města Brna – návrh pro opakované veřejné projednání z dubna 2021.

8.3. Řešení ÚSES v podkladových dokumentacích

8.3.1. Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje

Zásady územního rozvoje Jihomoravského kraje (dále jen "ZÚR JMK") obsahují aktuálně směřovací koncepční řešení nadregionální a regionální úrovně ÚSES. V ZÚR JMK jsou vymezeny plochy pro nadregionální a regionální biocentra a koridory pro nadregionální a regionální biokoridory. Výkres ploch a koridorů v rámci ZÚR JMK zpracovaný v měřítku 1 : 100 000 tedy neobsahuje přímo vymezení nadregionálních a regionálních biocenter a biokoridorů, nýbrž rámců pro jejich přesná vymezení. Tyto rámce jsou závazné pro územně plánovací dokumentaci (ÚPD) obcí, jež by pak měla obsahovat buď odpovídající konkrétní vymezení biocenter a biokoridorů nadmístní (nadregionální a regionální) úrovně ÚSES, nebo alespoň zpřesnění rámců obsažených v ZÚR JMK.

Nadregionální úroveň ÚSES není dle ZÚR JMK v řešeném území zastoupená.

Regionální úroveň ÚSES je dle ZÚR JMK v řešeném území zastoupená plochami nebo dílčími částmi ploch pro tři regionální biocentra a dílčími částmi ploch koridorů pro čtyři regionální biokoridory.

Příslušnými regionálními biocentry jsou:

- RBC 214 Pisárky – plocha pro jeho vymezení se nachází v prostoru lesního celku a některých navazujících partií mezi Kohoutovicemi a Pisárkami, celá uvnitř řešeného území, převážně v k. ú. Pisárky, s přesahem do k. ú. Kohoutovice;
- RBC 230 Holedná – plocha pro jeho vymezení se nachází na severním okraji komplexu Kohoutovických lesů, z větší části v řešeném území (v jeho severozápadní části, v k. ú. Jundrov), s přesahy mimo řešené území (do k. ú. Bystrc, Komín a Žebětín);
- RBC JM10 Žabovřesky – plocha pro jeho vymezení se nachází ve dně údolí Svratky (víceméně v údolní nivě), téměř celá v řešeném území (v k. ú. Žabovřesky a Jundrov), s mírným přesahem mimo řešeného území (do k. ú. Komín).

Příslušnými regionálními biokoridory jsou:

- RK 1473 – propojuje RBC 230 Holedná a RBC JM10 Žabovřesky a koridor pro jeho vymezení (šíroký 200 m) prochází dnem údolí Svratky v přímé vazbě na její tok na pomezí řešeného území (k. ú. Jundrov a k. ú. Komín);
- RK 1484 – navazuje na RBC 214 Pisárky, od kterého koridor pro jeho vymezení (šíroký 400 m) směřuje přes jižní část Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi a Bosonohami celkově k západu (v rámci řešeného území přes jižní část k. ú. Kohoutovice);
- RK 1485 – navazuje na RBC JM10 Žabovřesky, od kterého dlouhý koridor pro jeho vymezení (šíroký 200 m) směřuje dnem údolí Svratky v přímé vazbě na její tok napříč řešeným územím (k. ú. Žabovřesky, Jundrov, Pisárky a Štýřice) celkově k jihovýchodu;
- RK JM016 – propojuje RBC 214 Pisárky a RBC 230 Holedná a koridor pro jeho vymezení (šíroký 400 m) prochází převážně komplexem Kohoutovických lesů a částečně i přes zastavbu východního okraje Kohoutovic a nachází se téměř celý v řešeném území (v k. ú. Kohoutovice, Jundrov a okrajově i Pisárky).

8.3.2. Územní plán města Brna

Územní plán města Brna (dále jen "ÚPmB") je platný již od roku 1994. Rozsáhlá aktualizace ÚPmB, která vstoupila v platnost v roce 2014 a která zahrnovala i zásadní změny koncepce a vymezení ÚSES, byla následně zrušena, takže se řešení ÚSES vrátilo k podobě před vznikem této aktualizace (podoba z roku 1994 s dílčími následnými změnami).

Stávající platné řešení ÚSES v ÚPmB je poněkud znepráhledněno vlivem několika faktorů, mezi nimiž k nejdůležitějším patří:

- chybějící rozlišení hierarchických úrovní ÚSES – nejsou vzájemně rozlišeny nadregionální, regionální a místní úroveň ÚSES, takže u jednotlivých skladebných částí není zcela jednoznačně dané, ke které úrovni patří;
- chybějící vymezení skladebných částí ÚSES ve většině ploch maloplošných zvláště chráněných území (MZCHÚ), a v některých registrovaných a navržených VKP – v případě těchto ploch MZCHÚ a VKP tak není zcela jednoznačně zřejmé, zda jsou nebo nejsou součástí řešení ÚSES (bráno do důsledků je fakticky řešení ÚSES v prostorech MZCHÚ a VKP přerušeno);
- chybějící individuální identifikátory (označení) jednotlivých skladebných částí ÚSES – absence identifikátorů ztěžuje orientaci v řešení ÚSES;
- nespojitost grafického vymezení ÚSES – jednotlivé skladebné části ÚSES na sebe často přímo nenavazují (zpravidla jde o „slepé“ biokoridory či přerušování dopravními stavbami), což vyvolává pochybnosti o příslušnosti mezilehlých prostorů do ÚSES.

I přes uvedené negativní faktory však lze koncepci řešení ÚSES v ÚPmB v rámci území řešeného Plánem ÚSES do určité míry interpretovat.

Plochy rozsáhlejších biocenter vymezené jednak v prostorech Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi a Pisárkami, jednak severozápadně od Jundrova a jednak ve dně údolí Svatky mezi Jundrovem a Žabovřeskami lze považovat za ekvivalenty regionálních biocenter RBC 214 Pisárky, RBC 230 Holedná a RBC JM10 Žabovřesky ve smyslu ZÚR JMK, v případě prvního jmenovaného biocentra ovšem místy s přesahy mimo rámcově vymezenou plochu pro RBC 214 Pisárky v ZÚR JMK.

Soustavu menších biocenter a biokoridorů vymezených v ÚPmB ve vazbě na tok Svatky lze chápat jako zpřesnění vymezení územně příslušných partií regionálních biokoridorů RK 1473 a RK 1485 ve smyslu ZÚR JMK. Podobně i biokoridory a menší biocentrum v lese jihovýchodně až jižně od Kohoutovic lze chápat jako zpřesnění vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1484.

Řešení, jež by odpovídalo trase regionálního biokoridoru RK JM016, ÚPmB neobsahuje.

Zbývající části řešení ÚSES v ÚPmB tvořené různě vymezenými biocentry a biokoridory (a výjimečně i některými plochami MZCHÚ či navržených VKP) lze považovat za řešení místní úrovně ÚSES. K větším místního ÚSES patří:

- větev vedená ve vazbě na tok a dno údolí Ponávky, reprezentovaná v řešeném území jedním biokoridorem přibližně v severní polovině k. ú. Královo Pole, slepě ukončeným při jihovýchodním konci Myslínovy ulice;
- větev vedená v celkově severojižním směru prostorem převážně zalesněného Palackého hřbetu, v západní části k. ú. Královo Pole a v severní části k. ú. Žabovřesky, se slepým jižním ukončením – v řešeném území sestává ze dvou biocenter, tří biokoridorů (z toho jednoho jen zcela nepatrně) a fakticky i z územně příslušných partií Přírodní památky Medlánecké kopce a případně i z navrženého významného krajinného prvku na jižním konci (nad ulicemi Kroftovou a Štursovou);
- větev odbočující ze severněji položeného biocentra větve popsané v předchozím odstavci západním směrem (k medláneckému letišti) a do řešeného území zasahující jen krátkým úsekem jednoho biokoridoru (v severozápadním výběžku k. ú. Královo Pole);
- větev vedená od rozsáhlého biocentra ve dně údolí Svatky mezi Jundrovem a Žabovřeskami (odpovídajícího RBC JM10 Žabovřesky ve smyslu ZÚR JMK) jižní části jundrovského katastru a posléze severním okrajem kohoutovického katastru (zpočátku přes zastavěné území Jundrova a následně komplexem Kohoutovických lesů) celkově k západu, mimo řešené území (do k. ú. Žebětín) – v řešeném území větev sestává z jednoho dalšího biocentra a dvou biokoridorů (z toho jednoho jen zčásti);
- větev navazující na jižní okraj rozsáhlého biocentra v prostoru Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi a Pisárkami (odpovídajícího RBC 214 Pisárky ve smyslu ZÚR JMK) a směřující lesním prostředím v jihozápadní části k. ú. Pisárky k jihu, do prostoru Přírodní rezervace

Kamenný vrch – v řešení území větev sestává z jednoho biokoridoru a případně i z územně příslušných partií Přírodní rezervace Kamenný vrch

- větev navazující na jižní až jihovýchodní okraj rozsáhlého biocentra v prostoru Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi a Pisárkami (odpovídajícího RBC 214 Pisárky ve smyslu ZÚR JMK), od kterého jediný biokoridor tvořící tuto větev směřuje lesním prostředím v jižní části k. ú. Pisárky k jihovýchodu, k Pisárecké ulici, kde je slepě ukončen;
- větev vedená ve vazbě na tok Leskavy jižní částí řešeného území (a zároveň jižní částí k. ú. Bohunice) – v řešeném území sestává z územně příslušných partií jednoho biocentra a jednoho biokoridoru.

8.3.3. Územní plán – návrh 2021

Řešení regionální úrovně ÚSES v návrhu nového územního plánu v jeho znění z dubna 2021 určeném pro opakované veřejné projednání (dále jen "návrh ÚP 2021") vychází z řešení obsaženého v ZÚR JMK. V rámci území řešeného Plánem ÚSES obsahuje zpřesněná vymezení územně příslušných partií všech tří regionálních biocenter (RBC 214, RBC 230 a RBC JM10) a všech čtyř regionálních biokoridorů (RK 1473, RK 1484, RK 1485 a RK JM016). Regionální biokoridory jsou přitom rozčleněny na jednotlivé dílčí úseky a vložena lokální biocentra s jednoznačnými identifikátory (kódy) – v řešeném území tak regionální biokoridor RK 1473 sestává z územně příslušných partií dvou dílčích úseků (RK 1473/K1 a RK 1473/K2) a jednoho vloženého lokálního biocentra (RK 1473/C1), regionální biokoridor RK 1484 rovněž z územně příslušných partií dvou dílčích úseků (RK 1484/K3 a RK 1484/K4) a jednoho vloženého lokálního biocentra (RK 1484/C3), regionální biokoridor RK 1485 z územně příslušných partií tří dílčích úseků (RK 1485/K6, RK 1485/K7 a RK 1485/K8) a tří vložených lokálních biocenter (RK 1485/C5, RK 1485/C6 a RK 1485/C7) a regionální biokoridor RK JM016 ze tří dílčích úseků (RK JM016/K1, RK JM016/K2 a RK JM016/K3) a dvou vložených lokálních biocenter (RK JM016/C1 a RK JM016/C2).

Vymezení jednotlivých skladebných částí regionálního ÚSES v nivě Svratky jsou v návrhu ÚP 2021 koordinována s navrženými protipovodňovými opatřeními.

Řešení místní úrovně ÚSES v návrhu ÚP 2021 navazuje na řešení platného ÚPmB, významně ho však transformuje a inovuje. V rámci území řešeného Plánem ÚSES souvisí změny v řešení oproti platnému ÚPmB především se zvýšením důrazu na vytváření funkčně ucelených větví ÚSES a se zohledněním aktuálního stavu využití území, jiných územně plánovacích záměrů na využití území a nových řešení v navazujících územích. Na rozdíl od platného ÚPmB mají jednotlivé skladebné části ÚSES v návrhu ÚP 2021 přiděleny jednoznačné identifikátory (kódová označení).

Dle řešení návrhu nového ÚP 2021 zasahují do území řešeného Plánem ÚSES následující větve a skladebné části místního ÚSES:

- větev místního ÚSES vedená v celkově severojižním směru prostorem převážně zalesněného Palackého hřbetu, v západní části k. ú. Královo Pole a severní části k. ú. Žabovřesky, se slepým jižním ukončením, v řešeném území sestávající ze tří lokálních biocenter (LBC KP01, LBC KP02 a LBC KP03) a dvou lokálních biokoridorů (LBK KP01 a LBK ZY01); koncepčně jde o podstatnou modifikaci řešení obsaženého v dosud platném ÚPmB (výrazné změny v rozložení lokálních biocenter a v trasách biokoridorů);
- větev místního ÚSES funkčně navazující na regionální biocentrum RBC 214 (od něhož je fyzicky oddělena komunikací a zástavbou v ulici Antonína Procházky) a vedená přes lesní celky a zahrádkovou kolonii mezi Pisárkami, Jundrovem a Kohoutovicemi, v řešeném území sestávající ze dvou lokálních biocenter (LBC JU01 a RK JM016/C2 - v něm kříží trasu regionálního biokoridoru RK JM016) a ze tří lokálních biokoridorů (LBK JU02, LBK JU01 a LBK ZE09 – v řešeném území jen část biokoridoru); koncepčně jde o výraznou modifikaci řešení obsaženého v dosud platném ÚPmB (nové je biocentrum RK JM016/C2 v křížení s regionálním biokoridorem a zcela nová je i trasa biokoridoru LBK JU02);
- větev místního ÚSES navazující z jihovýchodní strany na regionální biocentrum RBC 214 a vedená nejprve lesními porosty v pravostranných svazích údolí Svratky k jihovýchodu až

východu a následně přes různorodé plochy mezi Bohunicemi a Štýřicemi k jihu, do údolí Leskavy a dále před dálnicí D1 mimo území města Brna (do k. ú. Moravany u Brna); větev se v rámci města Brna nachází celá v území řešeném Plánem ÚSES a sestává ze čtyř lokálních biocenter (LBC PI01, LBC SR01, LBC BH02 - v něm se kříží s trasou větve místního ÚSES popsané v následujícím odstavci a LBC BH03) a čtyř lokálních biokoridorů (LBK PI01, LBK PI02, LBK BH02 a LBK BH03); koncepčně jde na území města Brna fakticky o zcela novou větev místního ÚSES, využívající jen fragmenty původních ploch ÚSES dle ÚPmB;

- větev místního ÚSES vedená ve vazbě na tok Leskavy jižní částí řešeného území (a zároveň jižní částí k. ú. Bohunice) a v řešeném území sestávající ze dvou lokálních biocenter (LBC BH01 - větší část plochy biocentra a LBC BH02 - v něm se kříží s trasou větve místního ÚSES popsané v předchozím odstavci) a dvou lokálních biokoridorů (LBK BH01 a LBK BH02 - malá část biokoridoru); koncepčně jde o modifikaci řešení obsaženého v dosud platném ÚPmB, s významnými změnami v rozložení a vymezení lokálních biocenter.

9. Řešení plánu ÚSES

9.1. Základní zásady koncepce

Základem koncepce řešení Plánu ÚSES je uplatnění následujících základních principů vymezování ÚSES obsažených v Metodice vymezování územního systému ekologické stability vydané v roce 2017 (dále jen "Metodika ÚSES"):

- principu biogeografické reprezentativnosti;
- principu funkčních vazeb ekosystémů;
- principu přiměřených prostorových nároků;
- principu zohlednění aktuálního stavu krajiny;
- principu zohlednění jiných limitů a zájmů v krajině;
- principu posloupnosti a vzájemné návaznosti hierarchických úrovní ÚSES;
- principu přiměřené konzervativnosti.

Princip biogeografické reprezentativnosti vychází z biogeografického a geobiocenologického členění krajiny a jeho uplatnění slouží obecně k vytvoření základního rámce pro vymezení soustavy reprezentativních biocenter všech hierarchických úrovní ÚSES. V daném případě je tento princip uplatnitelný jen v omezené míře, a to jednak proto, že Plán ÚSES respektuje závaznou koncepci nadregionální a regionální úrovně ÚSES stanovenou v ZÚR JMK, a jednak proto, že je řešené území poměrně malé a veškeré zastoupené typy biochor a k nim vztažené skupiny typů geobiocénů se ve srovnatelné a často i větší míře vyskytují i vně řešeného území (viz výše). Z toho vyplývá, že přímo v rámci řešeného území není z pohledu principu biogeografické reprezentativnosti nezbytně nutné vymezit žádné reprezentativní lokální biocentrum (nevymezení reprezentativních biocenter je vždy z pohledu tohoto principu odůvodnitelné).

Princip funkčních vazeb ekosystémů vychází rovněž z biogeografického a geobiocenologického členění krajiny a jeho uplatnění slouží obecně ke stanovení základních reprezentativních tras větví ÚSES všech hierarchických úrovní a zároveň s tím i k dílčímu zpřesnění (redukci, konkretizaci) základních rámců pro vymezení reprezentativních biocenter. Konkrétní uplatnění tohoto principu v řešeném území slouží především k vytvoření modálních tras biokoridorů a celých větví ÚSES (tj. tras vyhýbajících se co nejvíce přirozeným migračním bariérám).

Princip přiměřených prostorových nároků slouží obecně ke stanovení přiměřených hodnot velikostních parametrů biocenter a biokoridorů a celkové hustoty sítě ÚSES. Limitující hodnoty pro jednotlivé zastoupené typy biocenter a biokoridorů jsou popsány dále. Přiměřenost hustoty sítě ÚSES souvisí s pestrostí zastoupení potenciálních přírodních ekosystémů a přítomností významných migračních tras. Za přiměřeně hustou je považována taková síť ÚSES, která zachovává proporcionalitu vůči ostatním zájmům využití území.

Princip zohlednění aktuálního stavu krajiny vychází z nezbytnosti znalosti aktuálních způsobů využití krajiny, s přednostním zaměřením na identifikaci v ní se nacházejících ekologicky cenných biotopů, příp. i populací a druhů a umělých (antropogenních) bariér. Jeho uplatnění slouží zejména k výběru vhodných konkrétních segmentů krajiny pro začlenění do skladebných částí ÚSES (přednostní situování skladebných částí ÚSES do stávajících ekologicky cenných partií území nebo ladem ležících ploch, s využitím mapových podkladů, ortofotosnímků a vlastního terénního průzkumu, minimalizace zásahů do stávajících urbanizovaných území atd.). Uplatnění tohoto principu je zároveň hlavním důvodem pro zrušení těch původních tras biokoridorů a větví ÚSES, které jsou ve vztahu k aktuálnímu stavu krajiny sporné a u kterých přitom nejde o jediné možnosti reprezentativních řešení v daných biogeografických podmínkách.

Princip zohlednění jiných limitů a zájmů v krajině vychází z existence aktuálně známých limitů využití území a různých zájmů souvisejících s lidskou činností v krajině. Jeho uplatnění slouží k identifikaci nevhodných či problémových míst v krajině pro začlenění do skladebných částí ÚSES (v daném případě zejména aktuálně platných limitů využití území a rozvojových ploch a koridorů dle platného ÚPmB, návrhu ÚP 2021 a aktualizovaných územně analytických podkladů - ÚAP).

Princip posloupnosti a vzájemné návaznosti hierarchických úrovní ÚSES vychází ze síťové struktury ÚSES a z jeho definice jako vzájemně propojeného souboru přírodě blízkých ekosystémů. Jeho uplatnění slouží k zachování logiky vymezení a prostorových návazností ÚSES. Respektování tohoto principu zajišťuje, aby vymezení skladebných částí hierarchicky nižších úrovní ÚSES územně i funkčně navazovalo na vymezení skladebných částí hierarchicky vyšších úrovní ÚSES.

Uplatnění principu přiměřené konzervativnosti slouží především k minimalizaci zásahů do stávajících vyhovujících koncepčních řešení a k nim patřících vymezených skladebných částí ÚSES. V dané souvislosti je důležité provedení zevrubné analýzy řešení ÚSES v relevantních podkladech a prověření územních návazností přes hranice řešeného území (zejména s řešeními ÚSES v platné či aktuálně rozpracované ÚPD sousedních obcí, v daném případě pouze obce Moravany).

9.2. Nadregionální ÚSES

9.2.1. Celková koncepce

Nadregionální úroveň ÚSES není v území zastoupená žádnou skladebnou částí.

9.3. Regionální ÚSES

9.3.1. Celková koncepce

Řešení regionální úrovně ÚSES vychází z řešení ÚSES v ZÚR JMK, obsahuje však i náměty na jeho úpravy.

V Plánu ÚSES je regionální úroveň ÚSES v území zastoupená územně příslušnými partiemi tří regionálních biocenter a dílčími částmi čtyř regionálních biokoridorů. Příslušnými regionálními biocentry a biokoridory jsou:

- regionální biocentrum RBC 214 Pisárky – situované v samostatné části komplexu Kohoutovických lesů mezi Kohoutovicemi, Pisárkami a hranicí řešeného území (u Nového Lískovce), zejména v k. ú. Pisárky a méně v k. ú. Kohoutovice;
- regionální biocentrum RBC 230 Holedná – situované v rámci řešeného území do jeho severozápadní části (v k. ú. Jundrov), do nejsevernější části komplexu Kohoutovických lesů, převážně v ploše obory Holedná, s přesahy mimo řešené území, do k. ú. Bystrc a Komín;

- regionální biocentrum RBC JM10 Žabovřesky – situované v údolní nivě Svratky a okrajově i v úpatních partiích pravobřežních údolních svahů, mezi Žabovřeskami a Jundrovem (v k. ú. Žabovřesky a Jundrov);
- regionální biokoridor RK 1473 – propojuje ve vazbě na tok Svratky a navazující partie údolní nivy (a místy i úpatní partie pravobřežních údolních svahů) na pomezí řešeného území (v k. ú. Jundrov, nepatrně v k. ú. Žabovřesky a vně řešeného území v k. ú. Komín) regionální biocentra RBC 230 Holedná a RBC JM10 Žabovřesky;
- regionální biokoridor RK 1484 – navazuje na jihozápadní okraj regionálního biocentra RBC 214 Pisárky a směřuje jižní částí komplexu Kohoutovických lesů v k. ú. Kohoutovice (z jihovýchodní až jižní strany Kohoutovic) k jihozápadu, s pokračováním vně řešeného území v k. ú. Bosonohy;
- regionální biokoridor RK 1485 – navazuje na jihovýchodní okraj regionálního biocentra RBC JM10 Žabovřesky a směřuje ve vazbě na tok řeky Svratky, navazující partie údolní nivy a místy i úpatní partie pravobřežních údolních svahů napříč řešeným územím (v k. ú. Žabovřesky, Jundrov, Pisárky a Štýřice) celkově k jihovýchodu, s pokračováním v dalších částech města Brna východně až jihovýchodně od řešeného území;
- regionální biokoridor RK JM016 – propojuje v západní části řešeného území (v k. ú. Jundrov a Kohoutovice) komplexem Kohoutovických lesů (zčásti na území obory Holedná) a přes plochy zeleně v severovýchodní části zastavěného území Kohoutovic regionální biocentra RBC 230 Holedná a RBC 214 Pisárky.

9.3.2. Popis vymezení regionálních biocenter

RBC 214 Pisárky

Zpřesněné vymezení RBC 214 Pisárky oproti ZÚR JMK zahrnuje relativně samostatnou část komplexu Kohoutovických lesů mezi východními okraji zástavby Kohoutovic, Libušiným údolím, ulicemi Antonína Procházky a Pisáreckou, hranicí řešeného území (u Nového Lískovce) a ulicí Nad Pisárkami. Vychází z vymezení v návrhu ÚP 2021, s výrazným rozšířením jižním až východním směrem a s menšími dílčími rozšířeními i na severní a západní straně. Hlavními důvody pro rozšíření biocentra jsou stávající vysoká ekologická hodnota lesních porostů v daných prostorech (vyjádřená např. ve výše zmíněném mapování biotopů – viz kapitola 6.4 Kostra ekologické stability) a s tím spojené podstatné zvýšení reprezentativnosti biocentra. Většina z uvedených rozšíření více či méně přesahuje mimo rámcovou plochu pro vymezení biocentra dle ZÚR JMK.

Plocha RBC 214 Pisárky dle vymezení v Plánu ÚSES se z větší části překrývá s plochami ÚSES vymezenými v platném ÚPmB – konkrétně s plochami dvou rozsáhlejších biocenter a tří navazujících biokoridorů (jednoho pouze z malé části). Kromě toho zahrnuje i celé plochy Přírodní památky Údolí Kohoutovického potoka, VKP Dřínový kopec a v zásadě i nejednoznačně vymezené EVL CZ0623808 Pisárky.

RBC 214 Pisárky ve vymezení v Plánu ÚSES je reprezentativním regionálním biocentrem pro typ biochory 3VP v bioregionu 1.24 Brněnském. Cílovými ekosystémy biocentra jsou ekosystémy lesní.

V návaznosti na vymezení biocentra v Plánu ÚSES je žádoucí provést při aktualizaci ZÚR JMK odpovídající zvětšení rámcové plochy pro vymezení biocentra.

RBC 230 Holedná

Zpřesněné vymezení RBC 230 Holedná oproti ZÚR JMK v rámci řešeného území je vázáno na ucelenou severní část komplexu Kohoutovických lesů, většinou začleněnou do obory Holedná (mimo partií biocentra v jeho severní až východní části). Vychází z vymezení v návrhu ÚP 2021, s významným rozšířením jižním až jihovýchodním směrem (zčásti v rámci obory a zčásti mimo ni). Hlavními důvody pro rozšíření biocentra jsou jednak potřeba stanovení jeho jednoznačnějších

(a logičtějších) hranic (jejich posunutí z interiéru lesních porostů k hlavním lesním cestám a na okraj lesního komplexu) a jednak zvýšení funkčnosti a reprezentativnosti biocentra (zejm. díky zahrnutí dalších partií lesa mimo oboru, bez negativního ovlivnění nadměrnými stavy zvěře). Podstatná část uvedeného rozšíření přesahuje mimo rámcovou plochu pro vymezení biocentra dle ZÚR JMK.

Vymezení biocentra v návrhu ÚP 2021 předpokládá jeho přesahy do k. ú. Bystrc a Komín (vně řešeného území).

Většina plochy RBC 230 Holedná ve vymezení v Plánu ÚSES je v překryvu s poněkud menší plochou biocentra vymezeného v platném ÚPmB a zahrnuje i plochu jednoho navazujícího kratšího biokoridoru vymezeného v platném ÚPmB.

RBC 230 Holedná ve vymezení v Plánu ÚSES (s navazujícími partiemi v k. ú. Bystrc a Komín) je podobně jako RBC 214 Pisárky reprezentativním regionálním biocentrem pro typ biochory 3VP v bioregionu 1.24 Brněnském (zčásti ovšem pro jiná reprezentativní stanoviště tohoto typu biochory). Cílovými ekosystémy biocentra jsou ekosystémy lesní.

V návaznosti na vymezení biocentra v Plánu ÚSES je žádoucí provést při aktualizaci ZÚR JMK odpovídající zvětšení rámcové plochy pro vymezení biocentra.

RBC JM10 Žabovřesky

Zpřesněné vymezení RBC JM10 Žabovřesky oproti ZÚR JMK je kompletně převzato z návrhu ÚP 2021 a souvisí především s navrženými protipovodňovými opatřeními (ochrannými hrázemi a zdmi) a vymezením ploch s rozdílným způsobem využití v návrhu ÚP 2021. Biocentrum se nachází celé uvnitř rámcové plochy pro jeho vymezení dle ZÚR JMK

Podobné vymezení biocentra, lišící se v zásadě pouze v detailech (poněkud více ploch v k. ú. Žabovřesky, a naopak méně v k. ú. Jundrov), obsahuje i platný ÚPmB.

Využitelnost RBC JM10 Žabovřesky jako reprezentativního regionálního biocentra pro typ biochory 2Nh v bioregionu 1.24 Brněnském je výrazně omezena především jeho polohou uvnitř zastavěného území a intenzivním rekreačním a sportovním využitím jeho prostoru. Z tohoto důvodu řešení Plánu ÚSES předpokládá spíše smíšený charakter biocentra, s významným zastoupením (až případně převahou) antropogenně podmíněných (lučních, mokřadních) cílových ekosystémů.

9.3.3. Popis vymezení regionálních biokoridorů

RK 1473

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1473 vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 200 m širokého koridoru v ZÚR JMK. V řešeném území jsou vymezeny příslušné části dvou dílčích úseků biokoridoru (RK 1473 / RBK 1 a RK 1473 / RBK 2) a jednoho vloženého lokálního biocentra (RK 1473 / LBC 1 Komínské louky).

Vymezení všech tří dílčích skladebných částí biokoridoru je bez úprav převzato z návrhu ÚP 2021 (tam s označeními RK 1473/K1, RK 1473/K2 a RK 1473/C1) a souvisí se stávajícím využitím území, navrženými protipovodňovými opatřeními (ochrannými hrázemi a zdmi) a vymezením ploch s rozdílným způsobem využití v návrhu ÚP 2021. V případě všech tří dílčích skladebných částí biokoridoru řešení Plánu ÚSES v souladu s řešením návrhu ÚP 2021 předpokládá jejich přesah do sousedního k. ú. Komín (vně řešeného území).

Oproti soustavě biocenter a biokoridorů situovaných v platném ÚPmB ve dně údolí Svratky (převážně přímo v údolní nivě) se vymezení dílčích skladebných částí regionálního biokoridoru RK 1473 v rámci řešeného území v různé míře liší. K zásadním změnám lze řadit jednak přesunutí vloženého lokálního biocentra z prostoru bezprostředně pod lávkou přes řeku v k. ú. Komín jižním směrem (blíže k Jundrovu) a rovnoměrnější (a celkově rozsáhlejší) vymezení ploch ÚSES v k. ú. Jundrov, vázané na navržená protipovodňová opatření.

Řešení Plánu ÚSES předpokládá smíšený charakter biokoridoru, s významným zastoupením vodních a antropogenně podmíněných (lučních, mokřadních) cílových ekosystémů.

RK 1484

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1484 vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 400 m širokého koridoru v ZÚR JMK. V řešeném území jsou vymezeny jedno vložené lokální biocentrum (RK 1484 / LBC 3 Nad Myslivní) a malá část navazujícího dílčího úseku biokoridoru (RK 1484 / RBK 3).

Vymezení obou dílčích skladebných částí biokoridoru vychází z jejich vymezení v návrhu ÚP 2021 (tam s označeními RK 1484/C3 a RK 1484/K3), ve srovnání s ním je však výrazně upraveno. Plocha biocentra RK 1484 / LBC 3 Nad Myslivní je několikanásobně zvětšena a nově zaujímá téměř celý prostor lesního celku mezi jihovýchodním okrajem zástavby Kohoutovic (zejm. podél ulice Myslivní), ulic Nad Pisárkami a horní (jižní) části Libušiny třídy. Přitom zahrnuje i většinu plochy celého dílčího úseku regionálního biokoridoru RK 1484/K4 a většinu plochy dílčího úseku regionálního biokoridoru RK 1484/K3 v rámci k. ú. Kohoutovice dle návrhu ÚP 2021. Hlavním důvodem pro rozšíření biocentra je stávající vysoká ekologická hodnota porostů v nově zahrnutých partiích lesního celku (vyjádřená např. v registraci jejich části jako VKP Velké pole či ve výše zmíněném mapování biotopů – viz kapitola 6.4 Kostra ekologické stability). Rozšířené biocentrum částečně přesahuje mimo rámcový koridor pro biokoridor RK 1484 dle ZÚR JMK, což znění ZÚR JMK připouští. Zbývající část dílčího úseku biokoridoru RK 1484 / RBK 3 v rámci k. ú. Kohoutovice je rozšířena z cca 40 m na cca 50 m (jde o standardní šířku těch lesních regionálních biokoridorů na území města Brna, jejichž vymezení je aktualizováno prostřednictvím plánů ÚSES).

Díky značnému rozšíření biocentra RK 1484 / LBC 3 Nad Myslivní a též díky rozšíření RBC 214 Pisárky (viz výše) řešení Plánu ÚSES na rozdíl od návrhu ÚP 2021 vůbec nepočítá s existencí dílčího úseku regionálního biokoridoru RK 1484/K4 mezi těmito dvěma biocentry (biocentra jsou vzájemně oddělena pouze silnicí v ulici Nad Pisárkami).

Ve srovnání s platným ÚPmB jde o koncepčně výrazně pozměněné řešení spojené s celkově podstatným zvětšením ploch ÚSES.

Cílovými ekosystémy biokoridoru jsou ekosystémy lesní.

RK 1485

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK 1485 vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 200 m širokého koridoru v ZÚR JMK. V řešeném území jsou vymezeny jeden celý dílčí úsek biokoridoru (RK 1485 / RBK 8), dva téměř celé dílčí úseky biokoridoru (RK 1485 / RBK 6 a RK 1485 / RBK 7), dvě celá vložená lokální biocentra (RK 1485 / LBC 6 U Jižního centra a RK 1485 / LBC 7 U Favoritu) a malá část dalšího vloženého lokálního biocentra (RK 1485 / LBC 5 Komárovský soutok).

Vymezení všech uvedených dílčích skladebných částí biokoridoru je převážně převzato z návrhu ÚP 2021 (tam s označeními RK 1485/K6, RK 1485/K7, RK 1485/K8, RK 1485/C5, RK 1485/C6 a RK 1485/C7), v případě biocentra RK 1485 / LBC 7 U Favoritu s dílčím zvětšením a v případě úseku biokoridoru RK 1485 / RBK 8 s dvěma dílčími rozšířeními. Zvětšení biocentra RK 1485 / LBC 7 U Favoritu na severozápadní straně vychází z reálné situace v území (využití fragmentu původního náhonu a přilehlé části zpustlého areálu motorestu) a z vlastnických vztahů k pozemkům (město a stát) a je motivováno cílem zajistit co největší možnou míru funkčnosti biocentra. Dílčí rozšíření úseku biokoridoru RK 1485 / RBK 8 v pravobřeží Svratky lze chápat jako zpřesnění vymezení obsaženého v návrhu ÚP 2021 dle reálné situace v území (partie údolní nivy a umělých teras s lesní i nelesní zelení). Délka dílčích úseků biokoridoru RK 1485 / RBK 7 a RK 1485 / RBK 8 několikanásobně překračuje maximální přípustnou délku a místy navíc ani nemá dostatečnou šířku ve smyslu Metodiky vymezování územního systému ekologické stability z roku 2017 (viz dále v textu). Vymezení regionálního biokoridoru s funkčně odpovídajícími prostorovými parametry ovšem není v daném úseku (cca od Kamenomlýnského mostu po železniční most přes Svratku) s ohledem na stávající využití území (zejména vedení zpevněných komunikací podél toku Svratky a vysokou míru zastavění údolní nivy) reálně možné. Dílčí přesahy vymezených vložených biocenter mimo rámcový koridor pro biokoridor RK 1485 dle ZÚR JMK znění ZÚR JMK připouští.

V případě některých vyjmenovaných dílčích skladebných částí biokoridoru řešení Plánu ÚSES v souladu s řešením návrhu ÚP 2021 předpokládá jejich přesah mimo řešené území

(u biocentra RK 1485 / LBC 5 Komárovský soutok do k. ú. Horní Heršpice, Komárov a Trnitá, u dílčího úseku biokoridoru RK 1485 / RBK 6 do k. ú. Trnitá a u dílčího úseku biokoridoru RK 1485 / RBK 7 do k. ú. Staré Brno).

Oproti soustavě biocenter a biokoridorů situovaných v platném ÚPmB ve vazbě na tok Svratky se vymezení dílčích skladebných částí regionálního biokoridoru RK 1485 v různé míře liší (většinou je spíše redukováno). Za zásadní lze označit změny v rozmístění vložených lokálních biocenter a v jednoznačném upřednostnění stanovištně (a tudíž i funkčně) reprezentativních nivních poloh pro vymezení dílčích skladebných částí biokoridoru.

Řešení Plánu ÚSES předpokládá smíšený charakter biokoridoru, s významným zastoupením vodních a antropogenně podmíněných (lučních, mokřadních) cílových ekosystémů.

RK JM016

Zpřesněné vymezení územně příslušných partií regionálního biokoridoru RK JM016 vychází z rámce pro jeho vymezení, obsaženého v podobě 400 m širokého koridoru v ZÚR JMK. Biokoridor se nachází celý v řešeném území (v k. ú. Jundrov a Kohoutovice) a sestává ze tří dílčích úseků (RK JM016 / RBK 1, RK JM016 / RBK 2 a RK JM016 / RBK 3) a ze dvou vložených lokálních biocenter (RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami a RK JM016 / LBC 2 Nad Libušinou).

Jen část vymezení dílčích skladebných částí biokoridoru vychází z návrhu ÚP 2021 – konkrétně vymezení dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 2 (v návrhu ÚP 2021 s označením RK JM016/K3), s rozšířením z cca 40 m na 50 m, vloženého biocentra RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami (v návrhu ÚP 2021 s označením RK JM016/C2), oproti návrhu ÚP 2021 ovšem s výrazným zvětšením, a části dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 3 (v návrhu ÚP 2021 s označením RK JM016/K3), s úpravou vymezení (spíše rozšířením). Šířka 50 m dílčího úseku RK JM016 / RBK 2 je odvozena ze standardní šířky těch lesních regionálních biokoridorů na území města Brna, jejichž vymezení bylo již dříve aktualizováno prostřednictvím plánů ÚSES. Hlavním důvodem pro zvětšení biocentra RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami je stávající vysoká ekologická hodnota porostů v nově zahrnutých partiích lesního celku (vyjádřená např. ve výše zmíněném mapování biotopů – viz kapitola 6.4 Kostra ekologické stability). Úprava vymezení části dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 3 ze severozápadní strany Libušiny třídy je dána vazbou na reálnou situaci v území (aktuální rozsah ploch veřejné zeleně vhodných pro začlenění do biokoridoru).

Vymezenými dílčími skladebnými částmi biokoridoru nevycházejícími z návrhu ÚP 2021 jsou dílčí úsek biokoridoru RK JM016 / RBK 1, vložené biocentrum RK JM016 / LBC 2 Nad Libušinou a část dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 3 z jihovýchodní strany Libušiny třídy. Vymezení dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 1 oproti návrhu ÚP 2021 v západnější trase je motivováno především snahou co nejvíce zkrátit průchod biokoridoru prostorem obory Holedná, bez potřeby vymezení vloženého biocentra na území obory – to souvisí se skutečností, že při současných stavech zvěře je vytvoření plně funkčních skladebných částí ÚSES v prostoru obory málo reálné. Vymezení nového vloženého biocentra RK JM016 / LBC 2 Nad Libušinou je dáno jednak vazbou na stávající ekologicky cenné lesní porosty v okrajových partiích lesního komplexu a jednak efektem posílení funkčnosti biokoridoru v sousedství jeho funkčně „nejslabšího“ místa (tj. průchodu zastavěným územím Kohoutovic). Vymezení zcela nové části dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 3 z jihovýchodní strany Libušiny třídy rovněž sleduje efekt posílení funkčnosti biokoridoru při jeho průchodu zastavěným územím Kohoutovic – tuto část biokoridoru je ovšem nutno chápat jako potenciální výhledovou, a to pouze za předpokladu vyjmutí dotčeného prostoru ze zastavitelných ploch (do kterých je zařazený jak v platném ÚPmB, tak v návrhu ÚP 2021).

Vymezené plochy obou vložených biocenter a také vymezená plocha dílčího úseku biokoridoru RK JM016 / RBK 1 částečně přesahují mimo rámcový koridor pro biokoridor RK JM016. Zatímco v případě vložených biocenter znění ZÚR JMK takové vymezení připouští, v případě dílčího úseku biokoridoru jde o vymezení, které se ocitá ve smyslu ZÚR JMK na hranici přípustnosti.

Řešení ÚSES v platném ÚPmB neobsahuje žádné skladebné části, jež by odpovídaly vymezení uvedených dílčích skladebných částí regionálního biokoridoru RK JM016; k jediném překryvu vymezení dochází v prostoru vloženého biocentra RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami, přes který je v ÚPmB veden v západovýchodním směru úzký biokoridor.

Cílovými ekosystémy biokoridoru jsou ekosystémy lesní.

V návaznosti na vymezení dílčích skladebných částí biokoridoru v Plánu ÚSES je žádoucí provést při aktualizaci ZÚR JMK odpovídající úpravu vymezení rámcové plochy koridoru pro vymezení biokoridoru.

9.4. Místní ÚSES

9.4.1. Celková koncepce

Řešení místní úrovně ÚSES navazuje na aktuálně platné řešení ÚPmB. Oproti němu ovšem obsahuje řadu koncepčních změn a dílčích úprav, které jsou částečně převzaty z návrhu ÚP 2021 a částečně zcela nové. K zásadním skutečnostem ovlivňujícím změny v koncepci řešení místní úrovně ÚSES oproti ÚPmB patří především funkčně problematická řešení některých částí původního ÚSES ve vztahu k výše popsaným základním principům vymezení ÚSES a také nutnost zohlednění řešení obsaženého v platné územně plánovací dokumentaci sousední obce Moravany.

Z původního řešení ÚPmB jsou v koncepční rovině v zásadě zachována následující řešení:

- větev ÚSES vedená v celkově severojižním směru prostorem převážně zalesněného Palackého hřbetu, v západní části k. ú. Královo Pole a v severní části k. ú. Žabovřesky – původní sestava dvou biocenter, tří biokoridorů, územně příslušných partií Přírodní památky Medlánecké kopce a případně i navrženého významného krajinného prvku je ovšem nahrazena dvěma rozsáhlými biocentry (LBC KP01 Palackého hřbet - sever a LBC ZY01 Palackého hřbet - jih);
- část větve ÚSES procházející v západovýchodním směru mezi Kohoutovicemi a Jundrovem komplexem Kohoutovických lesů – původní polohu dle ÚPmB přitom zachovává v rámci řešeného území pouze jedno biocentrum (severozápadní část nynějšího LBC JU01 Mladá hora, nově ovšem výrazně rozšířeného jihovýchodním směrem);
- větev ÚSES vedená ve vazbě na tok Leskavy jižní částí řešeného území (a zároveň jižní částí k. ú. Bohunice), přičemž je ovšem původní biocentrum dle ÚPmB výrazně zvětšeno východním směrem (nyní LBC BH01 Bohunické nivky) a navazující původní biokoridor je rozdělený nově vymezeným biocentrem LBC BH02 Pod Lány na biokoridory dva (LBK BH01 a LBK HH01).

V místě průchodů některých původních biokoridorů dle ÚPmB jsou nově vymezena lokální biocentra, a to buď zcela nová biocentra (viz též dále), nebo pozměněná (posunutá, rozšířená) původní biocentra. Konkrétně jde o následující případy:

- rozšíření biocentra (nyní LBC KP01 Palackého hřbet - sever) na úkor úseků tří původních biokoridorů v lesním celku a na ladem ležících pozemcích v severozápadní části k. ú. Královo Pole a nepatrně i v severní části k. ú. Žabovřesky;
- rozšíření biocentra (nyní LBC ZY01 Palackého hřbet - jih) na úkor úseků dvou původních biokoridorů v lesním celku a na ladem ležících pozemcích v severní části k. ú. Žabovřesky;
- nové biocentrum RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami situované v lesním komplexu ze severní strany Kohoutovic (k. ú. Kohoutovice) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem;
- rozšíření biocentra (nyní LBC BH01 Bohunické nivky) na úkor části původního biokoridoru na toku Leskavy v jižní částí řešeného území (k. ú. Bohunice);
- nové biocentrum LBC BH02 Pod Lány situované v údolní nivě Leskavy v jižní částí řešeného území (k. ú. Bohunice) namísto úseku biokoridoru původně vedeného daným prostorem.

Specifickým případem je nahrazení původního „slepého“ biokoridoru vedeného v ÚPmB ve vazbě na tok Ponávky severní polovinou k. ú. Královo Pole interakčním prvkem IP KP01. Důvodem je především skutečnost, že původní biokoridor nelze napojit na funkčně odpovídající biocentrum a že „slepé“ ukončení biokoridoru bez funkční návaznosti odporuje definici biokoridoru dle vyhlášky č. 395/1992 Sb.

Zrušena zcela bez náhrady je fakticky pouze jedna skladebná část původního řešení ÚSES v ÚPmB:

- původní biokoridor propojující přes jihovýchodní část zastavěného území Jundrova rozsáhlé biocentrum ve dně údolí Svatky mezi Jundrovem a Žabovřeskami (fakticky RBC JM10 Žabovřesky ve smyslu ZÚR JMK) a biocentrum ve východní části komplexu kohoutovických lesů (součást LBC JU01 Mladá hora dle Plánu ÚSES); hlavními důvody zrušení biokoridoru jsou jeho vysoká kontrastnost z pohledu propojovaných stanovišť a stávající využití území neumožňující jeho reálné vymezení.

Koncepčně zcela (příp. téměř zcela) nové části řešení oproti platné podobě ÚPmB tvoří:

- lokální biokoridor LBK JU02 přes zahrádkovou lokalitu Na Jurance (k. ú. Jundrov a okrajově i k. ú. Pisárky) a navazující lokální biocentrum LBC PI03 Nad Veslařskou (v izolovaném lesním celku v k. ú. Pisárky); jde o koncepci řešení částečně převzatou z návrhu ÚP 2021 (biokoridor), namísto části biokoridoru je ovšem nově vymezeno biocentrum LBC PI03 Nad Veslařskou (pro zvýšení funkčnosti řešení – vazba na stávající poměrně vysokou ekologickou hodnotu většiny zahrnutého lesního celku vyjádřenou např. ve výše zmíněném mapování biotopů – viz kapitola 6.4 Kostra ekologické stability);
- lokální biocentra LBC PI01 Čertík, LPC PI02 Červený kopec (s využitím části plochy původního biocentra dle ÚPmB), LBC SR01 Kohnova cihelna a LBC BH03 Na Moravanských kopcích a mezilehlé a navazující lokální biokoridory LBK PI01 (s průchodem přes plochu původního biocentra dle ÚPmB), LBK PI02 (s využitím části plochy původního širokého biokoridoru ve svrateckém údolí dle ÚPmB), LBK SR01, LBK BH02 a LBK BH03 tvořící funkčně ucelenou větev místního ÚSES navazující na RBC 214 Pisárky a procházející jižní polovinou řešeného území (k. ú. Pisárky, Štýřice a Bohunice), s pokračováním vně řešeného území v k. ú. Moravany u Brna; koncepce trasování této větve místního ÚSES daným prostorem je převzata z návrhu ÚP 2021, s doplněním nového biocentra LPC PI02 Červený kopec a s úpravou vymezení ostatních tří biocenter a částí tří biokoridorů (LBK SR 01, LBK BH02 a LBK BH03); vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů v Plánu ÚSES souvisí s různými faktory (aktuální hodnota lesních porostů, aktuální způsoby využití, terénní podmínky, řešení ploch v návrhu ÚP 2021 atd.),

Plán ÚSES obsahuje v řešeném území ve výsledné podobě vymezení 10 lokálních biocenter (nepočítaje v to 7 biocenter vložených do regionálních biokoridorů) a 9 lokálních biokoridorů. V případě biocentra LBC BH01 Bohunické nivy a biokoridoru LBK HH01 je v řešeném území vymezena jen jejich dílčí část a jejich pokračování (návaznosti) se nacházejí vně řešeného území (obsaženo v návrhu ÚP 2021).

Lokální biocentra a lokální biokoridory tvoří součástí celkem 4 funkčně ucelených větví místního ÚSES (viz dále).

Kromě vymezení lokálních biocenter a biokoridorů zahrnuje koncepce místního ÚSES rovněž vymezení základních interakčních prvků (viz dále).

9.4.2. Popis jednotlivých větví místního ÚSES

Větev „Baba - Palackého hřbet“

Větev vstupuje do řešeného území na jeho severním pomezí, v úpatních partiích Střeleckého kopce severozápadně od Králova Pole. V řešeném území sestává ze dvou rozsáhlých a vzájemně funkčně navazujících lokálních biocenter LBC KP01 Palackého hřbet - sever a LBC ZY01 Palackého hřbet – jih, zahrnujících lesní porosty a navazující partie stepních lad a některých nelesních porostů dřevin v prostoru vyvýšeniny Palackého hřbetu (v zázemí Králova Pole a Žabovřesk). Větev jako celek má mezofilní lesní charakter, u dílčích částí s možným přechodem až do charakteru stepního (zejm. v zahrnuté ploše Přírodní památky Medlánecké kopce).

Obě biocentra mohou pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3x Carpini-querceta typica a 2 BD 3 Fagi-querceta tiliae v typu biochory 2PJ.

Ve vztahu k platnému ÚPmB i k návrhu ÚP 2021 jde o výrazně transformovanou větev místního ÚSES, s novým nahrazením původních soustav biocenter a biokoridorů dvěma rozsáhlejšími biocentry využívajícími stávající ekologickou hodnotu a vysoký ekologický potenciál zahrnutých ploch. Absence propojení obou biocenter vymezeným biokoridorem souvisí s jejich nepatrnou vzájemnou vzdáleností a s využitím mezilehlého prostoru – biocentra od sebe odděluje cca 7 m široká účelová komunikace. Nevymezení biokoridoru mezi biocentry nemá žádný vliv na funkčnost řešení, které lze v podstatě chápat i tak, že jde o jedno rozsáhlé biocentrum, sestávající ze dvou ploch vzájemně oddělených cestou. Pokračování větve vně řešeného území na severní straně (v k. ú. Medlánský a Komín) obsahuje návrh ÚP 2021.

„Slepé“ jižní ukončení větve je z funkčního hlediska pouze zdánlivé. Dané řešení předpokládá určitou míru funkční interakce mezi lokálním biocentrem LBC ZY01 Palackého hřbet - jih a výše popsaným regionálním biocentrem RBC 230 Holedná, a to i přes skutečnost, že propojení těchto biocenter vymezeným biokoridorem není z důvodu souvislého zastavění mezilehlého prostoru reálné.

Větev „Kohoutovická“

Jde o mezofilní lesní větev místního ÚSES, která vstupuje do řešeného území na jeho západním pomezí, v komplexu Kohoutovických lesů ze severní strany Kohoutovic. Odtud nejprve směřuje částí lesního komplexu mezi Kohoutovicemi, Jundrovem a Pisárkami k východu a následně se stáčí přes zahrádkovou oblast Na Jurance k jihovýchodu, s předpokladem funkčního napojení na regionálním biocentrem RBC 214 Pisárky. V řešeném území sestává z lokálních biocenter RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami (v němž kříží regionální biokoridor RK JM016), LBC JU01 Mladá hora a LBC PI03 Nad Veslařskou a z lokálních biokoridorů LBK JU01 a LBK JU02.

Biocentra RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami a LBC JU01 Mladá hora mohou pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3 Fagi-querceta typica a 3 B 3 Querci-fageta typica v typu biochory 3VP v bioregionu 1.24 Brněnském.

Biocentrum LBC PI03 Nad Veslařskou může pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3x Carpini-querceta typica v typu biochory -2UP v bioregionu 1.24 Brněnském.

Koncepčně jde v zásadě o kompilaci původního řešení z ÚPmB a řešení v návrhu ÚP 2021, s více či méně zásadními změnami ve vymezení jednotlivých biocenter a biokoridorů, odrážejícími především funkční stanovištní vazby, stávající ekologickou hodnotu i potenciál zahrnutých lesních porostů (včetně minimalizace průchodu oborou Holedná) a celkovou propustnost území. Pokračování větve vně řešeného území na západní straně (v k. ú. Žebětín) obsahuje návrh ÚP 2021.

Nutnost fyzického vymezení biokoridoru LBK JU02 přes prostor zahrádkové oblasti Na Jurance je otázkou ke zvážení. Případná existence vymezeného biokoridoru je úzce spojena s celkovým urbanistickým řešením prostoru zahrádkové oblasti, zatím stále jednoznačně nestanoveným. Z pohledu funkčnosti řešení ÚSES může hrát podstatnou roli nevelká vzájemná vzdálenost propojovaných biocenter LBC JU01 Mladá hora a LBC PI03 Nad Veslařskou (cca 280 m), která s vysokou mírou pravděpodobnosti umožňuje jejich dostatečnou funkční interakci i bez vymezeného biokoridoru.

„Slepé“ jihovýchodní ukončení větve je z funkčního hlediska pouze zdánlivé. Dané řešení předpokládá vysokou míru funkční interakce mezi lokálním biocentrem LBC PI03 Nad Veslařskou a regionálním biocentrem RBC 214 Pisárky, a to i přes skutečnost, že propojení těchto biocenter vymezeným biokoridorem není z důvodu souvislého zastavění mezilehlého prostoru (ulice Antonína Procházky) reálné.

Větev „Pisárecko-bohunická“

Větev navazuje z východní strany na regionálním biocentrem RBC 214 Pisárky a prochází jižní polovinou řešeného území, nejprve lesními porosty v pravobřežních svazích údolí Svatky (v k. ú. Pisárky) k jihovýchodu až východu a poté od východního okraje lesa k jihu, postupně přes zahrádkovou oblast na Červeném kopci (pomezí k. ú. Pisárky, Štýřice a Bohunice), bývalý těžební

prostor tzv. Kohnovy cihelny, kolem východního okraje bohunického sídliště a přes údolí Leskavy po jižní okraj řešeného území, s následným pokračováním na území obce Moravany. V řešeném území větev sestává z lokálních biokoridorů LBK PI01, LBK PI02, LBK SR01, LBK BH02 a LBK BH03 a z lokálních biocenter LBC PI01 Čertík, LPC PI02 Červený kopec, LBC SR01 Kohnova cihelna a LBC BH03 Na Moravanských kopcích. Větev jako celek má mezofilní lesní charakter, u dílčích částí s možným přechodem až do charakteru stepního (např. v zahrnuté dílčí ploše Národní přírodní památky Červený kopec).

Biocentra LBC PI01 Čertík a LPC PI02 Červený kopec mohou pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 B 3x *Carpini-querceta typica*, případně i pro STG 2 AB 3x *Carpini-querceta* a 2 BC 3x *Carpini-querceta aceris* v typu biochory -2UP v bioregionu 1.24 Brněnském.

Biocentrum LBC SR01 Kohnova cihelna může případně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 BD 3 *Fagi-querceta tiliae* v typu biochory 2BE v bioregionu 1.24 Brněnském.

Biocentrum LBC BH03 Na Moravanských kopcích může pravděpodobně plnit funkci reprezentativního lesního biocentra pro STG 2 BD 3x *Carpini-querceta tiliae* v typu biochory -2BE v bioregionu 4.1 Lechovickém.

Oproti platnému ÚPmB jde o novou větev ÚSES (byť s některými dílčími překryvy s původními plochami ÚSES dle ÚPmB), koncepčně vycházející především z funkčních stanovištních vazeb a potřeby řešení funkčních návazností ÚSES na hranici města Brna a zohledňující stávající ekologickou hodnotu i potenciál zahrnutých lesních porostů a celkovou prostupnost území. Výrazně větší je koncepční soulad s řešením ÚSES v návrhu ÚP 2021, obsahujícím víceméně shodné trasy biokoridorů (oproti Plánu ÚSES bez úseku biokoridoru LBK BH03 jižně od dálnice D1) a vymezení biocenter LBC PI01 Čertík (oproti Plánu ÚSES menšího), LBC SR01 Kohnova cihelna (oproti Plánu ÚSES jinak vymezeného) a LBC BH03 Na Moravanských kopcích (oproti Plánu ÚSES částečně posunutého), ale neobsahujícím vymezení biocentra LBC LPC PI02 Červený kopec. Návaznost vně řešeného území obsahuje platný ÚP Moravany.

Možnost skutečného vymezení dílčí části biokoridoru LBK BH03 v prostoru navrženého dopravního koridoru mezi železniční tratí a dálnicí D1 v jižní části řešeného území (v k. ú. Bohunice) bude záviset na podobě projektového řešení zamýšlených dopravních staveb, v rámci kterého bude rovněž žádoucí prověřit případnou nutnost vytvoření mimoúrovňového křížení biokoridoru s dopravními stavbami.

Příslušnost lokálního biocentra LBC BH02 Pod Lány (situovaného ve dně údolí Leskavy mezi biokoridory LBK BH02 a LBK BH03) k „Pisárecko-bohunické“ větvi ÚSES je pouze zdánlivá. Biocentrum je funkční součástí větve „Leskava“ (viz dále) a pro „Pisárecko-bohunickou“ větev není reprezentativní. Fakticky tak vyplňuje prostor, ve kterém je „Pisárecko-bohunická“ větev přerušena nivou Leskavy.

Větev „Leskava“

Průběh této větve místního ÚSES hydrofilního charakteru je vázán na tok potoka Leskavy a navazující partie údolní nivy. Větev tak prochází v celkově západovýchodním směru jižní částí řešeného území (v k. ú. Bohunice), kde jsou její součástí lokální biokoridory LBK BH01 a LBK H01 (územně příslušný krátký úsek biokoridoru) a lokální biocentra LBC BH01 Bohunické nivy (územně příslušné partie biocentra) a LBC BH02 Pod Lány. Cílová podoba celé větve ÚSES je variabilní – nejpravděpodobnější je kombinace různých typů přírodě blízkých antropogenně podmíněných ekosystémů (mokřadních, lučních, vodních).

Větev je koncepčně v zásadě převzata z ÚPmB, s různě významnými změnami v poloze a vymezení jednotlivých skladebných částí, většinou obsaženými již v návrhu ÚP 2021. Pokračování větve vně řešeného území obsahuje návrh ÚP 2021 (jak v k. ú. Starý Lískovec, tak v k. ú. Horní Heršpice).

9.4.3. Interakční prvky

Síť biocenter a biokoridorů je nezbytným základem ekologické stability krajiny. Tato síť je dále doplněna soustavou interakčních prvků. Interakční prvky jsou vymezeny jako doplňkové skladebné části ÚSES posilující ekologické působení biocenter a biokoridorů na krajinu a příznivě ovlivňující míru její ekologické stability.

U soustavy navržených interakčních prvků neexistuje přímá návaznost na řešení ÚPmB, neboť územní plán vymezení interakčních prvků neobsahuje.

Možnosti vymezení interakčních prvků jsou v řešeném území výrazně omezené vysokou mírou zastavěnosti a zastoupením četných rozvojových stavebních ploch (jak dle platného ÚPmB, tak dle návrhu ÚP 2021). O to důležitější ekostabilizační roli hrají v území místně dochované plochy přírodě blízké zeleně, které nejsou funkčně začlenitelné do biocenter či biokoridorů, ale mohou dobře plnit funkci interakčních prvků.

V řešeném území je v Plánu ÚSES vymezeno celkem 10 interakčních prvků – 4 v k. ú. Královo Pole (z toho jeden necelý), 2 v k. ú. Žabovřesky (+ část jednoho přesahujícího z k. ú. Královo Pole), 2 v k. ú. Kohoutovice, 1 v k. ú. Pisárky (+ část jednoho přesahujícího z k. ú. Žabovřesky) a 1 v k. ú. Štýřice. Žádné interakční prvky nejsou vymezeny v k. ú. Bohunice ani v k. ú. Jundrov.

Většina vymezených interakčních prvků územně nebo alespoň funkčně navazuje na vymezené plochy biocenter, biokoridorů nebo jiných interakčních prvků.

Návrh soustavy interakčních prvků má v zásadě doporučující charakter. Jeho hlavním cílem je využití hlavních současných možností, které krajina řešeného území poskytuje, aby se v první fázi alespoň udržela a v budoucnosti postupně zvyšovala její ekologická a estetická hodnota.

Ve vztahu k územnímu plánu jsou interakční prvky obecně "podměrečnou" kategorií, tj. takovou kategorií prvků, jejichž vymezení je pod rozlišovací možnosti územního plánu (který jejich vymezení tudíž neobsahuje). Nicméně o existenci interakčních prvků či o existenci jejich návrhu by měl mít zpracovatel územně plánovací dokumentace povědomí, aby svým řešením zbytečně funkční prvky nelikvidoval a u dosud neexistujících či nedostatečně funkčních neznemožnil provedení navržených opatření.

9.5. Označení skladebných částí ÚSES

Označení většiny skladebných částí regionálního ÚSES v Plánu ÚSES má svůj základ v jejich označení v ZÚR JMK. V případě regionálních biocenter RBC 214 Pisárky, RBC 230 Holedná a RBC JM10 Žabovřesky je jejich označení převzato ze ZÚR JMK bez úpravy. V případě dílčích skladebných částí regionálních biokoridorů (jejich dílčích úseků a vložených lokálních biocenter) tvoří kódové označení biokoridorů obsažené v ZÚR JMK základní (první) část kódového označení v Plánu ÚSES (RK 1473, RK 1484, RK 1485, RK JM016), k níž je následně za lomítko přidána konkrétní identifikace dílčí skladebné části biokoridoru (např. RBK 3, LBC 2), v případě vložených lokálních biocenter navíc s doplněním jejich názvu. Úplné jednoznačné identifikační označení dílčí skladebné části nadregionálního či regionálního biokoridoru má tedy v Plánu ÚSES podobu odpovídající následujícím příkladům – RK 1484 / RBK 3, RK JM016 / LBC 2 Nad Libušinou). Číslice uvedená v druhé části kódu přitom značí, o kolikátý dílčí úsek biokoridoru nebo kolikáté vložené lokální biocentrum v rámci daného regionálního biokoridoru jde (počítaje v to i úseky biokoridoru a vložená biocentra nacházející se dle návrhu ÚP 2021 vně řešeného území).

Označení lokálních biocenter je kombinací zkratky LBC, účelově vytvořené zkratky příslušného katastrálního území (BH = Bohunice, JU = Jundrov, KH = Kohoutovice, KP = Královo Pole, SR = Štýřice, ZY = Žabovřesky, PI = Pisárky), přiděleného čísla a názvu biocentra – např. LBC BH02 Pod Lány. Označení lokálních biokoridorů je kombinací zkratky LBK, zkratky příslušného katastru a přiděleného čísla – např. LBK PI01. Číselné řady LBC a LBK jsou utvořeny pro každý katastr zvlášť, tzn. že v každém z katastrů začínají od 01 (LBC BH01..., LBC JU01... apod., LBK BH01..., LBK JU01... apod.). Většina lokálních biocenter a biokoridorů se v rámci

řešeného území nachází pouze na území jednoho katastru. Zasahuje-li vymezení některého lokálního biocentra či lokálního biokoridoru do více katastrů, je tato skladebná část ÚSES zařazena do číselné řady v tom katastru, kterému náleží její největší část (např. LBK SR01). To se týká i lokálního biokoridoru LBK HH01, jehož největší díl se nachází v k. ú. Horní Heršpice vně řešeného území.

Uvedený princip označení lokálních biocenter a biokoridorů byl zaveden v rámci dříve zpracovaných plánů ÚSES pro jiné části území města (od roku 2017) a byl převzat i do návrhu ÚP 2021.

Označení interakčních prvků v rámci Plánu ÚSES je kombinací zkratky IP, zkratky příslušného katastru, čísla a výjimečně i názvu interakčního prvku. I v případě interakčních prvků je číselná řada utvořena pro každý katastr zvlášť (IP KH01..., IP KP01..., IP PI01..., IP SR01..., IP ZY01...). Většina interakčních prvků vymezených v Plánu ÚSES se nachází právě v jednom katastrálním území. K přesahům vymezení do dalšího k. ú. dochází pouze ve dvou případech (IP KP03 a IP ZY01 Wilsonův les).

9.6. Limitující hodnoty velikostních parametrů ÚSES

Jednou z podmínek zabezpečení funkčnosti základních skladebných částí ÚSES (biocenter a biokoridorů) a systému jako celku je respektování limitujících hodnot jejich velikostních parametrů. V případě biocenter je limitující hodnotou minimální potřebná výměra, v případě biokoridorů jsou limitujícími hodnotami minimální potřebná šířka a maximální přípustná délka. Interakční prvky (doplňkové skladebné části ÚSES) žádné limitující hodnoty velikostních parametrů stanoveny nemají.

Limitující hodnoty velikostních parametrů pro biocentra a biokoridory v rozlišení podle jejich biogeografického významu a podle typů požadovaných cílových ekosystémů jsou uvedeny v Metodice vymezení územního systému ekologické stability z roku 2017. Základních skladebných částí ÚSES v řešeném území se týkají následující limitující parametry:

Minimální velikost regionálních biocenter:

- lesní ekosystémy v typu biochory 3VP – minimální výměra 23 ha;
- lesní ekosystémy tvrdého luhu v typu biochory 2Nh – minimální výměra 33 ha;
- lesní ekosystémy olšin a měkkého luhu v typu biochory 2Nh – minimální výměra 13 ha;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální výměra 10 ha;
- luční ekosystémy – minimální výměra 30 ha.

Minimální velikost lokálních biocenter (v případě ideálního kruhového tvaru):

- lesní ekosystémy – minimální výměra 3 ha;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální výměra 1 ha;
- luční ekosystémy – minimální výměra 3 ha.

Minimální šířka regionálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – minimální šířka 40 m.
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální šířka 40 m;
- luční ekosystémy – minimální šířka 50 m.

Minimální šířka lokálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – minimální šířka 15 m;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – minimální šířka 20 m;
- luční ekosystémy – minimální šířka 20 m.

Maximální délka dílčích úseků regionálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – maximální délka 700 m;
- mokřadní ekosystémy – maximální délka 1000 m;
- luční ekosystémy v 1. až 4. vegetačním stupni – maximální délka 500 m.

Maximální délka lokálních biokoridorů:

- lesní ekosystémy – maximální délka 2 000 m;
- ekosystémy bezlesých mokřadů – maximální délka 2 000 m;
- luční ekosystémy – maximální délka 1500 m.

Z uvedených parametrů vyplývá, že se prostorové nároky na tvorbu funkčních biocenter a biokoridorů u různých typů společenstev poněkud liší. Konkrétní vymezení skladebných částí ÚSES ovšem závisí především na vhodných přírodních podmínkách a na aktuálním stavu využití území. Výměra navržených biocenter tak často významně překračuje požadovanou minimální velikost, délka biokoridorů obvykle vzhledem k logice rozmístění biocenter a jejich propojení nedosahuje maximální přípustné délky a šířka biokoridorů je místy oproti limitujícím hodnotám větší. Na druhé straně však v některých (obecně spíše výjimečných) situacích může dojít i k případům, kdy nelze limitující hodnoty velikostních parametrů dodržet. V případě území řešeného Plánem ÚSES se tato skutečnost týká s ohledem na stanovištní poměry a stávající využití území především některých dílčích úseků regionálního biokoridoru RK 1485 v údolní nivě Svratky (komplikujícím faktem je zde navíc skutečnost, že je limitující šířka vztažena pouze k terestrickému prostředí, a že tudíž nelze do skutečné posuzované šířky biokoridoru započítávat hladinu vodního toku).

9.7. Datový model

9.7.1. Tvorba tabulkové části

Jednotlivé vymezené skladebné části ÚSES jsou popsány v tabulkové části dokumentace, odpovídající stanovenému datovému modelu a zpracované zčásti v prostředí vnitřní atributové tabulky .shp vrstvy skladebných částí ÚSES (.dbf) a zčásti v databázi Microsoft Access (.accdb).

9.7.2. Struktura datového modelu

„**FID**“ – Pole obsahující vnitřní ID ESRI shp.

„**Shape**“ – Pole s identifikací typu geometrie skladebných částí ÚSES (= Polygon)

„**TYP_PRVKU**“ – Pole pro identifikaci, jakého typu je příslušná skladebná část ÚSES: RBC = regionální biocentrum, RBK = regionální biokoridor, LBC = lokální biocentrum, LBK = lokální biokoridor, IP = interakční prvek.

„**HIERARCH**“ – Pole pro rozlišení, zda jde o skladebnou část regionální (R) či místní (L) hierarchické úrovně ÚSES. U lokálních biocenter vložených do regionálních biokoridorů je udávána hierarchická úroveň regionální. U interakčních prvků není hierarchická úroveň uváděna – interakční prvky bývají obecně kompletně řazeny do místní (lokální) úrovně ÚSES.

„**OZN_PRVKU**“ („**OZNACENI**“) – Pole pro jednoznačnou identifikaci každé skladebné části ÚSES v rámci řešeného území (a zároveň i v rámci území města Brna) pomocí jedinečného kódového označení.

„**NAZ_PRVKU**“ („**NAZEV**“) – Pole pro individuální pojmenování biocenter a výjimečně i interakčních prvků. U regionálních biocenter je název převzat ze ZÚR JMK. Lokálním biocentrem a interakčním prvkům jsou přiřazeny názvy vycházející z jejich polohy či z pomístních jmen uvedených v mapových podkladech. Názvy biocenter a interakčních prvků tvoří doplněk jejich identifikace uvedené v poli „OZN_PRVKU“ („OZNACENI“).

„**FCNI_TYP**“ – Pole pro funkční zařazení popisované skladebné části v rámci ÚSES dané kombinací typu prvku a jeho příslušnosti k určité hierarchické úrovni ÚSES. Na rozdíl od polí „TYP_PRVKU“ a „HIERARCH“ zde nejsou použity zkratky.

„**NAZ_KU**“ – Pole pro uvedení názvů těch katastrálních území v rámci řešeného území, v nichž se popisovaná skladebná část ÚSES nachází.

„POLOHA“ – Pole pro specifikaci polohy (lokalizace) skladebné části ÚSES v rámci řešeného území.

„STG“ – Pole pro specifikaci skupin typů geobiocénů. Uváděny jsou pravděpodobně v ploše popisované skladebné části ÚSES zastoupené skupiny typů geobiocénů, a to pomocí tzv. geobiocenologické formule, zahrnující označení vegetačních stupňů, trofických a hydrických řad přiřazených k příslušným skupinám typů geobiocénů. V případě jednoho interakčního prvku nelze STG určit (umělý povrch lomové stěny) a proto nejsou uváděny.

„VYMERA“ – Pole obsahující výměru příslušné skladebné části ÚSES v m², vztaženou k jejímu vymezení v rámci řešeného území.

„PARCELY“ – Pole pro specifikaci parcel dle podkladové katastrální mapy, nad kterými je vymezena popisovaná skladebná část ÚSES. Uváděna jsou parcelní čísla dotčených pozemků a v závorce číselná označení příslušného druhu pozemku. Pokud je daná skladebná část ÚSES vymezená jen nad částí pozemku dle DKM, následuje za parcelním číslem "č.". Pokud daná skladebná část ÚSES ve vymezení v Plánu ÚSES zasahuje do více katastrálních území, je zde uvedena i příslušnost dotčených parcel k jednotlivým k. ú.

„CHARAKTER“ – Pole pro popis současného stavu. Součástí popisu je především základní charakteristika způsobu využití a stavu vegetačního krytu v ploše vymezené skladebné části ÚSES vztažená k termínům provedení terénního průzkumu (srpen – listopad 2021).

„FUNKCNOST“ – Pole pro rozlišení, zda jde o skladebnou část funkční, nefunkční či částečně funkční. Pro přiřazení jedné z uvedených možností je rozhodující skutečnost, nakolik je daná skladebná část ÚSES v současném stavu schopná plnit svou funkci v systému. Jako „funkční“ je označena taková skladebná část, u které je současný stav zastoupených biotopů vyhovující pro její plné fungování v systému (byť některé dílčí partie skladebné části mohou být ve stavu „částečně funkční“ nebo „nefunkční“). Jako „nefunkční“ je naopak označena taková skladebná část, která v celém (příp. téměř celém) rozsahu svého vymezení vyžaduje změnu způsobu využití. Ve všech ostatních případech jsou skladebné části označeny jako „částečně funkční“. V případě, že je příslušnou skladebnou částí ÚSES biocentrum přesahující mimo řešené území, je údaj v položce vztažen pokud možno k celé ploše biocentra. V případě, že je příslušnou skladebnou částí ÚSES biokoridor pokračující mimo řešené území, týká se údaj v položce vesměs jen té jeho části, která je v řešeném území.

„CIL STAV“ – Pole pro uvedení základních typů cílových společenstev popisované skladebné části ÚSES.

„OPATRENÍ“ – Pole pro specifikaci rámcových základních opatření v popisované skladebné části ÚSES směřujících k dosažení cílového stavu.

„POZNAMKA“ – Pole pro uvedení jiných významných skutečností týkajících se dané skladebné části ÚSES a neobsažených v ostatních polích (např. vztah k vymezení ÚSES v platném ÚPmB a v návrhu ÚP 2021, překryvy s plochami zvláště chráněných území, evropsky významných lokalit, registrovaných či navržených VKP a se záplavovými územími a jejich aktivními zónami, územní střety s významnějšími vedeními technické infrastruktury či jejich ochrannými pásmy apod.).

9.8. Struktura mapové části

Řešení Plánu ÚSES je zobrazeno v mapové části díla, zpracované v prostředí technologie GIS (ArcGIS 10, verze ArcMap 10.8.1), ve formátu ESRI shapefile.

Tiskovou podobu mapové části díla tvoří soubor map uvedený v následujícím přehledu, s rozlišením názvu mapy, použitého mapového podkladu a tiskového měřítka a obsahu mapy:

Přehledná mapa

mapový podklad: Základní mapa 1 : 10 000

tiskové měřítko: 1 : 10 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky)
- základní skladebné části ÚSES (biocentra, biokoridory) v navazujících územích (mimo území města Brna dle platné ÚPD obcí, na území města Brna dle návrhu ÚP 2021)

Návrhová mapa

mapový podklad: mapa Katastru nemovitostí + ortofoto

tiskové měřítko: 1 : 5 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky) s rozlišením funkčnosti

Problémová mapa

mapový podklad: mapa Katastru nemovitostí + ortofoto

tiskové měřítko: 1 : 5 000

obsah:

- návrhové plochy skladebných částí ÚSES (biocentra, biokoridory, interakční prvky)
- plochy ÚSES v platném ÚPmB
- plochy ÚSES v návrhu ÚP 2021
- zvýrazněné plochy významnějších změn
- vybrané limity z ÚAP (ochranná pásma významnějších nadzemních elektrovodů, ochranná pásma významnějších plynovodů, aktivní zóny záplavových území)

Návrhová mapa a Problémová mapa zahrnují vždy tři listy – na jednom je zobrazena severní až severovýchodní část řešeného území (celá k. ú. Královo Pole a Žabovřesky, východní část k. ú. Jundrov a severní část k. ú. Pisárky), na druhém západní až střední část řešeného území (celá k. ú. Jundrov a Kohoutovice, většina k. ú. Pisárky a jihozápadní část k. ú. Žabovřesky) a na třetím jižní až jihovýchodní část řešeného území (celá k. ú. Pisárky Bohunice a Štýřice, východní část k. ú. Kohoutovice, jihovýchodní část k. ú. Jundrov a jižní okraje k. ú. Žabovřesky).

10. Problémy řešení

10.1. Změny v řešení

Řešení Plánu ÚSES vychází z řešení platného ÚPmB, ve srovnání s ním však obsahuje četné koncepční změny i dílčí úpravy. Část těchto změn a úprav je převzata z návrhu ÚP 2021. Změny a úpravy řešení jsou patrné z porovnání vymezení ploch ÚSES v Plánu ÚSES, ploch ÚSES vymezených v platném ÚPmB a ploch ÚSES vymezených v návrhu ÚP 2021, obsažených v Problémové mapě.

K nejzásadnějším změnám řešení oproti ÚPmB patří:

- změny ve vymezení regionálních biocenter RBC 214 Pisárky a RBC 230 Holedná (převážně jejich rozšíření) oproti původnímu vymezení biocenter v daných prostorech;
- změny v poloze lokálních biocenter vložených do regionálních biokoridorů RK 1473 a RK 1485 a další výrazné úpravy vymezení v rámci těchto biokoridorů;
- několikanásobné zvětšení plochy biocentra vloženého do regionálního biokoridoru RK 1484 (RK 1484 / LBC 3 Nad Myslivní);
- vymezení dílčích skladebných částí regionálního biokoridoru RK JM016 (dílčích úseků RK JM016 / RBK 1, RK JM016 / RBK 2 a RK JM016 / RBK 3 a vložených lokálních biocenter RK JM016 / LBC 1 Pod Hobrtenkami a RK JM016 / LBC 2 Nad Libušinou);
- vymezení koncepčně zcela nové větve místního ÚSES „Pisárecko-bohunická“ a jejích územně příslušných skladebných částí (biokoridorů LBK PI01, LBK PI02, LBK SR01, LBK BH02 a LBK BH03 a biocenter LBC PI01 Čertík, LPC PI02 Červený kopec, LBC SR01 Kohnova cihelna a LBC BH03 Na Moravanských kopcích);
- mimo biocenter, jež jsou součástí regionálních biokoridorů či nové větve místního ÚSES „Pisárecko-bohunická“, vymezení dalších nových lokálních biocenter LBC PI03 Nad Veslařskou a LBC BH02 Pod Lány;
- mimo biokoridorů, jež jsou součástí nové větve místního ÚSES „Pisárecko-bohunická“, vymezení dalšího nového lokálního biokoridoru LBK JU02;
- výrazná zvětšení ploch lokálních biocenter LBC KP01 Palackého hřbet - sever, LBC ZY01 Palackého hřbet - jih, LBC JU01 Mladá hora, LBC BH01 Bohunické nivy);
- posunutí většiny trasy lokálního biokoridoru LBK JU01 mimo prostor obory Holedná;
- nahrazení biokoridoru vedeného ve vazbě na tok Ponávky interakčním prvkem IP KP01;
- zrušení biokoridoru vedeného přes jihovýchodní část zastavěného území Jundrova.

Podrobnější popisy hlavních změn a jejich zdůvodnění jsou uvedeny výše v rámci kapitoly 9.

V Problémové mapě jsou plochy významnějších změn graficky zvýrazněny a je sestavena atributová tabulka těchto změn s uvedením čísla změny, jejího charakteru (nový prvek x posunutí x redukce x rozšíření x změna typu prvku x zrušení prvku), slovního popisu a odůvodnění. Ve změnách typu prvku jsou obecně udávány výhradně změny z biocenter či biokoridorů na interakční prvek (tj. snížení ekologického významu prvku).

Mezi změny řešení není zahrnutý návrh ploch interakčních prvků mimo původní plochy ÚSES dle ÚPmB. V tomto případě jde pouze o větší podrobnost řešení Plánu ÚSES vůči ÚPmB (viz též výše).

10.2. Střety řešení

Jako střety řešení jsou chápány překryvy vymezení ÚSES s takovými způsoby, limity a územně plánovacími záměry využití území, které v daném prostoru znemožňují, nebo výrazně omezují možnost vytvoření plně funkční skladebné části ÚSES.

K typickým „střetovým“ způsobům využití území patří stavby dopravní infrastruktury. Ke střetům dochází zejm. v místech křížení staveb dopravní infrastruktury s biokoridory. Střety jsou obecně tím závažnější, čím výrazněji je jak plošně, tak i kvalitativně redukována možnost vytváření funkčních skladebných částí ÚSES.

V řešeném území lze z kategorie střetů se stavbami dopravní infrastruktury jako nejzávažnější hodnotit křížení větve místního ÚSES „Pisárecko-bohunická“ v její jižní části řešeného území (v k. ú. Bohunice) s velmi širokým dopravním koridorem sestávajícím jednak ze stávajících těles dálnice D1 a železniční trati a jednak z návrhových ploch pro rozšíření dálnice, modernizaci železniční trati a stavbu vysokorychlostní tratě. Toto křížení neumožňuje vytvoření

souvislého propojení lokálním biokoridorem LBK BH03, nicméně z pohledu celkové funkčnosti dané větve místního ÚSES lze nespojitost vymezení považovat za relativně akceptovatelnou.

Existující důležité komunikace podél Svratky (v ulicích Žabovřeská a Bauerova) a navržená přeložka silnice I/42 s mostem přes Svratku a navazujícím tunelem pod Červeným kopcem významně omezují možnost vymezení dílčích skladebných částí regionálního biokoridoru RK 1485.

Možnosti vymezení ÚSES může výrazně komplikovat také přítomnost kompaktních urbanizovaných území. V případě řešeného území jsou problematickými faktory zejména vysoká míra zastavění údolní nivy Svratky a obecně přítomnost rozsáhlých ploch kompaktně zastavěných území. Existence obtížně prostupné (až prakticky neprostupné) zástavby je jednou z hlavních příčin, jež vedly k návrhu zrušení biokoridorů vedených v platném ÚPmB jednak přes jihovýchodní části zástavby Jundrova a jednak ve vazbě na tok Ponávky (zde alespoň s nahrazením interakčním prvkem). Ve vztahu k řešení Plánu ÚSES jsou významnými „střetovými“ územími rovněž stávající obytná zástavba a plánovaná nová zástavba v prostoru Libušiny třídy v severovýchodní části Kohoutovic (komplikující průchod regionálního biokoridoru RK JM016 a jeho napojení na regionální biocentrum RBC 214 Pisárky), souvislá zástavba na pomezí Žabovřesk a Komína (neumožňující přímé územní napojení větve místního ÚSES „Baba - Palackého hřbet“ na regionální biocentrum RBC 230 Holedná) a zástavba v ulici Antonína Procházky (neumožňující přímé územní napojení větve místního ÚSES „Kohoutovická“ na regionální biocentrum RBC 214 Pisárky). Jako problematické lze charakterizovat i průchody biokoridorů stávajícími rozsáhlými zahrádkovými oblastmi (Na Jurance, Červený kopec).

Mezi limity využití území obsaženými v aktualizovaných ÚAP jsou z hlediska střetů s vymezením ÚSES zásadní především ochranná pásma nadzemních elektrovodů omezující možnosti výsadeb a neumožňující existenci porostů dřevin nad výšku 3 m.

Překryvů vymezení ÚSES s ochrannými pásmy elektrovodů ZVN, VVN či VN je v území vícero (viz Problémová mapa). Vždy jde ovšem o překryvy, které jsou z pohledu funkčnosti ÚSES řešitelné (mají vliv omezující, nikoliv však zásadní).

Dalším relativně významnějším limitem využití ve vztahu k ÚSES jsou ochranná pásma plynovodů. Omezení ochranných pásem plynovodů nejsou daná tak jednoznačně jako v případě ochranných pásem elektrovodů, nicméně určitá omezení ve vztahu k možnostem výsadeb mohou z důvodu energetického zákona plynout.

Ochranná pásma VVTL a VTL plynovodů zasahují v řešeném území významněji pouze do ploch regionálního biocentra RBC 230 Holedná a lokálního biocentra LBC BH03 Na Moravanských kopcích.

Jako zdroj možných střetů lze chápat i překryv vymezených ploch ÚSES s plochami aktivních zón záplavových území, případně s celými stanovenými záplavovými územími. Ani v tomto případě nejsou omezení využití území pro potřeby ÚSES jednoznačně z legislativy (vodní zákon) patrná, jisté formy omezení (související především se zemními pracemi a vytvářením překážek pro odtok) však nelze ani zcela jednoznačně vyloučit.

Aktivní zóna záplavového území v údolní nivě řeky Svratky se významně překrývá se všemi příslušnými skladebnými částmi regionálního ÚSES (tedy s regionálním biocentrem RBC JM10 Žabovřesky a s dílčími skladebnými částmi regionálních biokoridorů RK 1473 a RK 1485) a aktivní zóna záplavového území ve dně údolí Leskavy se významně překrývá se všemi příslušnými skladebnými částmi hydrofilní větve místního ÚSES „Leskava“. Stanovená záplavová území Q100 zaujímají většinu ploch nezatopených partií údolních nivy Svitavy a Leskavy v řešeném území a jsou v plošně rozsáhlejších překryvech se stejnými skladebnými ÚSES jako jejich aktivní zóny.

V případech střetů vymezení ÚSES se záplavovým územím a jeho aktivní zónou je zásadní nutností dohoda na charakteru prvků ÚSES s příslušným vodoprávním úřadem.

10.3. Ostatní problémy

Jiné problémy řešení ÚSES nebyly v území identifikovány.

11. Závěr

Dokumentace **Plán ÚSES pro katastrální území Bohunice, Jundrov, Kohoutovice, Královo Pole, Štýřice, Žabovřesky a Pisárky** tvoří jednotný aktuální oborový podklad koncepčního vymezení územního systému ekologické stability (ÚSES) obou zastoupených úrovní (regionální a místní) v řešeném území pro příslušné orgány ochrany přírody.

Skutečnost, že je Plán ÚSES vytvořen pro celé řešené území na jednotné srovnávací bázi (formální i věcné), umožňuje sledování jednotné koncepce ochrany a realizace všech úrovní ÚSES jako spojitého funkčně prostorového systému ve všech jeho částech.

Plán ÚSES by měl sloužit orgánům ochrany přírody zejm. jako základní podklad uplatňovaný při aktualizaci stávající nebo pořizování nové územně plánovací dokumentace města Brna i Jihomoravského kraje. Uplatňováním jsou přitom myšleny nikoliv pouhé přenesení vymezení skladebných částí ÚSES z Plánu ÚSES do územně plánovací dokumentace, ale především ochrana celkové koncepce a diferencovaný přístup ke konkrétním vymezením skladebných částí ÚSES dle jejich role v systému, funkčnosti, vazby na stanoviště, stávajících a cílových ekosystémů apod.

Přílohy

Vyjádření k návrhu řešení

VÁŠ DOPIS ČJ.:

ZE DNE:

NAŠE ČJ.: MCBKOH/08758/2021/OVV/Kas

SPIS. ZN.:

VYŘIZUJE: Mgr. Jaroslava Gillarová

TEL.: 547 130 571

E-MAIL: gillarova@kohoutovice.brno.cz

DATUM: 2021-11-15

SMB, MMB

Ing. Tereza Pokorná

Odbor životního prostředí

Kounicova 67

601 67 BRNO

Souhlas s navrhovaným stavem Plánu ÚSES

Vážená paní Pokorná,

MČ Brno-Kohoutovice souhlasí s navrhovaným stavem Plánu ÚSES pro MČ Brno-Kohoutovice s výjimkou dvou interakčních prvků (IP KH01 a IPKH02), které požadujeme přehodnotit.

S pozdravem

Bc. Jakub Hruška
starosta MČ Brno-Kohoutovice

Statutární město Brno
Městská část Brno-Kohoutovice
starosta

Připomínky OOP k Plánu ÚSES pro k.ú. Královo Pole, Žabovřesky, Jundrov, Kohoutovice, Pisárky, Štýřice a Bohunice:

K.ú. Královo Pole:

OOP podporuje navrhovanou variantu:

- LBC KP03? (LBC ZY01?) Palackého hřbet – alternativa jednoho rozsáhlého biocentra na celém zalesněném hřbetu, místy s vcelku hodnotnými či příznivě se vyvíjejícími porosty, včetně samostatně vymezených interakčních prvků (např. nelesní porosty u kolejí VUT)

K.ú. Žabovřesky:

OOP podporuje navrhovanou variantu:

- LBC ZY01? (LBC KP03?) Palackého hřbet (Ke Komínu, Nad Kroftovou) – dílčí alternativy rozšíření biocentra či vymezení jednoho rozsáhlého biocentra na celém zalesněném hřbetu, místy s vcelku hodnotnými či příznivě se vyvíjejícími porosty

K.ú. Jundrov:

OOP podporuje navrhované varianty:

- RBC 230 Holedná – dílčí alternativy rozšíření biocentra (i mimo rámec vymezení v ZÚR JMK), jedna zcela v rámci obory Holedná, s využitím průběhu hlavních (asfaltových) lesních cest (aby mělo biocentrum v terénu jednoznačnou hranici), druhá vybíhající z obory k Jundrovu (vhodné zahrnutí lesních porostů neovlivňovaných nadměrnými škodami od zvěře)
- RK JM016 / RBK 1 – západněji situovaná alternativa trasování regionálního biokoridoru (v jižní části mimo rámec vymezení v ZÚR JMK), v případě rozšíření RBC 230 Holedná a vloženého biocentra RK JM016 / LBC 2 Pod Hobrtenkami bez nutnosti vymezení vloženého biocentra na území obory
- LBC JU01 Mladá horka – možnost logického rozšíření biocentra východním směrem o navazující ekologicky cenné partie lesa
- LBK JU01 – jižněji situovaná alternativa trasování biokoridoru, v zásadě mimo oboru, a tudíž v lesích s větší možností biologicky příznivého stavu a vývoje

K.ú. Kohoutovice:

OOP podporuje navrhované varianty:

- RBC 214 Pisárky – různé dílčí alternativy rozšíření biocentra (i mimo rámec vymezení v ZÚR JMK), zohledňující kontinuitu ekologicky hodnotných lesních i nelesních porostů dřevin, většinou na pozemcích města
- RK 1484 / LBC 3 Nad Myslivní – možnost logického výrazného rozšíření biocentra o navazující ekologicky cenné partie lesa (včetně většiny registrovaného VKP Velké pole)
- RK JM016 / LBC 2 (1) Pod Hobrtenkami – možnost výrazného rozšíření biocentra západním směrem o navazující ekologicky cenné partie lesa
- RK JM016 / LBC 3 Nad Libušinou – nové biocentrum vložené do regionálního biokoridoru RK JM016 v prostoru stávajících ekologicky cenných lesních porostů, pro posílení funkčnosti řešení

- LBK JU01 – alternativa trasování biokoridoru (nově zčásti i v k. ú. Kohoutovice), v zásadě mimo oboru Holedná, a tudíž v lesích s větší možností biologicky příznivého stavu a vývoje

Mimo tuto variantu:

- RK JM016 / RBK 3 – vymezení nového úseku regionálního biokoridoru na dlouhodobě ladem ležících soukromých pozemcích z východní strany Libušiny třídy, určených ovšem dle platného ÚP i návrhu nového ÚP k zastavění

Zdůvodnění:

Dle OOP není vhodné vymezení RBK na pozemcích, které jsou dle platného ÚPmB a i v návrhu nového ÚPmB určeny k zastavění.

K.ú. Pisárky:

OOP podporuje navrhované varianty:

- RBC 214 Pisárky – různé dílčí alternativy rozšíření biocentra (i mimo rámec vymezení v ZÚR JMK), včetně výrazného zvětšení jižním až východním směrem, zohledňující kontinuitu ekologicky hodnotných lesních porostů, většinou na pozemcích města
- RK 1485 / LBC 7 U Favoritu – možnost rozšíření biocentra pro zajištění jeho dostatečné výměry o část zpustlého areálu motorestu a přilehlý úsek bývalého svrateckého náhonu; v návrhu ÚP 2021 většinou zahrnuto mezi stabilizované plochy sportu
- LBC PI01 Čertík – možnost logického rozšíření biocentra o navazující ekologicky cenné partie lesa
- LBC PI02 Červený kopec – nové biocentrum zahrnující stávající ekologicky cenné lesní i nelesní biotopy a posilující funkčnost řešení (převážně na městských a okrajově na státních pozemcích)
- LBC JU02 (chybný kód – správně má být LBC PI03) Nad Veslařskou – nové biocentrum ve stávajícím izolovaném lesním celku s převažujícími ekologicky cennými porosty, posilující funkčnost řešení

K.ú. Štýřice:

OOP podporuje navrhované varianty:

- LBC SR01 Kohnova cihelna – částečný posun biocentra zahrnující na jedné straně redukci o stávající oplocené zahrádky a na straně druhé výraznější zvětšení o podstatnou část stávajících ladem ležících ploch s náletovými porosty dřevin v bývalém těžebním prostoru cihelny (většinou v překryvu se stejnojmenným registrovaným VKP a zároveň i návrhovými plochami městské zeleně v návrhu ÚP 2021);
- LBC PI02 Červený kopec – nové biocentrum (do k. ú. Štýřice zasahující jen okrajově) zahrnující stávající ekologicky cenné lesní i nelesní biotopy a posilující funkčnost řešení (převážně na městských a okrajově na státních pozemcích)

K.ú. Bohunice:

OOP podporuje navrhované varianty:

- LBC BH03 Na Moravanských kopcích – částečný posun biocentra západním směrem zahrnující na jedné straně redukci o stávající oplocené sady a zahrady a na straně druhé zvětšení dle stávajícího rozsahu bloku orné půdy (momentálně v podobě úhoru); posun biocentra vyvolává potřebu dílčí úpravy trasy lokálního biokoridoru LBK 7 v k. ú. Moravany u Brna (pro zajištění přímé návaznosti)
- LBC SR01 Kohnova cihelna – částečný posun biocentra zahrnující na jedné straně redukci o stávající oplocené zahrádky a na straně druhé výraznější zvětšení o podstatnou část stávajících ladem ležících ploch s náletovými porosty dřevin v bývalém těžebním prostoru cihelny (většinou v překryvu se stejnojmenným registrovaným VKP a zároveň i návrhovými plochami městské zeleně v návrhu ÚP 2021)

Další možnosti ke zvážení:

- IP PI 01 kolem Svrateckého náhonu – nahradit LBK

Zdůvodnění:

Svratecký náhon (nebo též Mlýnský náhon) byl vybudován jako umělé dílo na přelomu 18. a 19. století. Odbočoval od řeky Svratky v místech nynějšího jezu Kamenný mlýn a vedl až k Mendlovu náměstí. Tento náhon byl v druhé polovině minulého století zasypan a do současnosti se zachoval pouze kousek koryta, který vede podél areálu Riviéra a za areálem se vrací zpět do řeky Svratky. I když se jedná o umělé vodní dílo, postupem času získal náhon přírodní charakter a byl dokonce navržen k registraci za významný krajinný prvek. K jeho registraci sice nedošlo, ale i přes to je možné považovat toto vodní dílo, s přispěním vlivu času, za přirozený vodní tok. Koryto je lichoběžníkového tvaru a je bohatě lemováno břehovým porostem. A to i přes to, že v minulých letech došlo díky suchu k uschnutí několika vzrostlých stromů, které musely být z bezpečnostních důvodů pokáceny. Přes vodní tok je umístěno několik mostků, které zajišťují příjezd a přístup do rekreačního areálu. Břehové porosty podél toku tvoří přirozenou bariéru mezi frekventovanou čtyřproudou komunikací na ulici Bauerova a areálem Riviéra. Vzhledem k přírodnímu charakteru vodního toku lze v místě záměru předpokládat výskyt a migraci různých druhů živočichů.

O suché koryto se jedná jen v určitých částech roku, popř. v extrémně suchých letech. Šířkově by dle OOP bylo možné v daném místě BK vymezit.

- IP ZY 01 Wilsonův les – nahradit LBC

Zdůvodnění:

Jako registrovaný VKP není vymezena celá plocha navrhovaného IP. Jedná se zde o přírodě blízké zastoupení dřevin s přirozeným bylinným podrostem a faunou. Je zde velká druhová diverzita dřevin. Lokalita má velký protierozní význam a je přirozeným útočištěm drobných obratlovců a plazů (ještěrka obecná, užovka hladká).